

WRZESIEŃ

Tematy tygodnia:

1. *Jesteśmy razem* - s. Renata Świerczek
2. *Minęły wakacje* - s. Daniela Ścieżka, s. Agnieszka Betlej
3. *Jesteśmy odpowiedzialni za siebie* - s. Agnieszka Łuszczyńska
4. *Dostrzegamy barwy jesieni* - s. Marcelina Zoń

Tygodniowy plan pracy w ochronie - WRZESIEŃ, tydzień 1

Temat tygodnia: <i>Jesteśmy razem</i>		Treści wychowawczo – dydaktyczne						
Dzień tygodnia	Temat dnia	Cel operacyjny	Obszar fizyczny	Obszar umysłowy	Obszar społeczny	Obszar kulturowy	Obszar moralny	Obszar religijny
Poniedziałek	<i>Cieszymy się sobą</i>	• Dziecko wyraża radość z przebywania z innymi	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych	• Doskonalenie orientacji w schemacie własnego ciała	• Kształtowanie umiejętności nawiązywania więzi osobowych z rówieśnikami	• Taniec integracyjny	• Wdrażanie do wyrażania wdzięczności wobec Pana Boga za dar bycia razem • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa dziękczynna – dzień Opatrzności Bożej
Wtorek	<i>Ustalamy zasady w naszej grupie</i>	• Dziecko przestrzega zasady obowiązujące w grupie	• Ćwiczenia poranne • Zabawa ruchowa do piosenki	• Wiersz • Rozwijanie umiejętności wypowiadania się na określony temat	• Opracowanie grupowego kontraktu		• Wdrażanie do ponoszenia konsekwencji własnych zachowań • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Aniołów Stróżów • Katecheza
Środa	<i>Jesteśmy dla siebie darem</i>	• Dziecko nazywa talenty i zdolności swoje i innych	• Ćwiczenia poranne • Pomoc dorosłym w pracach porządkowych	• Opowiadanie • Odkrywanie i nazywanie talentów i zdolności swoich i innych	• Wdrażanie do rozpoznawania komunikatów niewerbalnych	• Rytmika	• Zachęcanie do dzielenia się talentami • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Świętego Józefa • Modlitwa dziękczynna za otrzymane talenty • Czytanie Starego Testamentu

Czwartek	<i>Pomagamy sobie wzajemnie</i>	• Dziecko stara się okazywać pomoc innym	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych • Pomoc młodszym kolegom w wykonywaniu czynności samoobsługowych	• Rozwijanie umiejętności logicznego myślenia i wypowiadania się na określony temat	• Uczenie się empatii wobec osób bliskich	• Piosenka • Odegranie scenki z elementami dramy	• Wdrażanie do świadczenia sobie wzajemnej pomocy • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Najświętszego Sakramentu • Czytanie Nowego Testamentu
Piątek	<i>Sprawiamy radość innym</i>	• Dziecko sprawia radość innym	• Ćwiczenia poranne • Zabawy na świeżym powietrzu - chętnie włączanie w nie młodszymi kolegów	• Zabawa dydaktyczna	• Wdrażanie do okazywania swoich uczuć	• Wykonanie upominku dla kolegi	• Zachęcanie do sprawiania innym radości poprzez małe gesty dobroci • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa • Katecheza

WRZESIEŃ (tydzień I, dzień 1)

Temat tygodnia: Jesteśmy razem.

Temat dnia: Cieszymy się sobą.

Cel operacyjny: Dziecko wyraża radość z przebywania z innymi.

Środki dydaktyczne: D. Niewola, *Zaczarowane słowa*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2002; E. Gruszczyk - Kolczyńska, E. Zielińska, *Dziecięca matematyka. Metodyka i scenariusze zajęć z sześciolatkami w przedszkolu, w szkole i placówkach integracyjnych*, WSiP, Warszawa 2000; U. Bissinger – Ćwierz, *Muzyka i ruch dla każdego*, KLANZA, Lublin 2007; M. Walczak, D. Kręcisz, *Wesołe przedszkole pięciolatka. Przewodnik metodyczny, cz.1*, WSiP, Warszawa 2006; B. Florczuk, P. Kaja, W. Żaba – Żabińska, *Sześciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny, cz.1*, wyd. MAC EDUKACJA, Kielce 2004; bębenek, woreczki, frotki, krzeselka, sylweta słońca.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne w kąciakach zainteresowań.

2. Ćwiczenia poranne.

Zabawa ruchowa „Powitanie”.

Dzieci dobierają się parami i trzymając się za ręce swobodnie poruszają się po sali, zgodnie z akompaniamentem. Gdy muzyka ucichnie, zatrzymują się i wykonują polecenie nauczyciela, np.:

- Witają się nasze rączki (dzieci w parze podają sobie ręce)
- Witają się nasze brzuszki (dzieci w parze dotykają się brzuskami), itp.

(Źródło: *Wesołe przedszkole pięciolatka. Przewodnik metodyczny, cz. 1*, s. 11)

Zabawa rozwijająca sprawność ruchową „Zmiana miejsc”.

Nauczyciel stoi w środku kręgu. Wywołuje określone dzieci, które wstają i zmieniają się miejscami, mówiąc np.: Zamieniają się miejscami dziewczynki, które mają długie włosy; zamieniają się miejscami chłopcy, którzy lubią jeździć na rowerze; zamieniają się miejscami ci, którzy mają młodszą siostrę, itp.

(Źródło: *Sześciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny, cz. 1*, s. 20)

3. Taniec integracyjny „Wszyscy są, witam was”.

Słowa piosenki śpiewanej podczas tańca:

Wszyscy są, witam was.

Zaczynamy - już czas.

Jestem ja, jesteś ty.

Raz, dwa, trzy.

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Krótką rozmowa mająca na celu zapoznanie dzieci z tematyką tygodnia oraz tematem dnia dzisiejszego.

5. Wdrażanie do odpowiedzialnego pełnienia wyznaczonych zadań i dyżurów.

Wyznaczenie dyżurnych, przydzielenie konkretnych zadań i dyżurów.

6. Wspólna modlitwa poranna – dzień Opatrzności Bożej.

Modlitwa dziękczynna skierowana do Boga Ojca za dar bycia razem.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Zabawy kształtujące świadomość własnego ciała: określanie przedmiotów w przestrzeni na podstawie zabaw i ćwiczeń z woreczkami, chodzenie pod dyktando.

a) Swobodne zabawy z woreczkami: dotykanie, podrzucanie, określanie kolorów, umieszczanie woreczka w określonym miejscu zgodnie z poleceniami nauczyciela:

- Spacer z woreczkiem na głowie
- Trzymanie woreczków nad głową
- W siadzie skrzyżnym - umieszczanie woreczków przed sobą, za sobą, na głowie, itp.
- W leżeniu na plecach – umieszczanie woreczków na brzuchu, trzymanie nad brzuchem, itp.

b) Określanie lewej strony *Gdzie bije moje serduszko?*

Dzieci kładą dłonie w różnych miejscach klatki piersiowej i starają się odszukać serce. Nauczyciel wyjaśnia, że serce jest z lewej strony ciała. Każde dziecko kładzie lewą dłoń na sercu. (Lewą rękę oznaczamy poprzez założenie na nadgarstek dłoni kolorowej frotki).

- Wskazywanie lewej i prawej strony ciała: pokazywanie lewej ręki, nogi, oka, ucha
- Pokazywanie prawej ręki, nogi, oka, ucha
- Układanie woreczków po swojej lewej stronie
- Układanie woreczków po swojej prawej stronie

c) Zabawy z krzeselkiem. Połóż woreczek: na krzeselku, pod krzeselkiem, z lewej strony krzesła, z prawej strony krzesła.

(Źródło: *Sześciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, s. 26)

d) Chodzenie *pod dyktando*.

Na polecenie dzieci ustawiają się w luźnej gromadce w wyznaczonym rogu sali.

Nauczyciel staje obok dzieci i mówi: Trzy kroki w prawo.... Kucnij... I jeszcze dwa kroki w prawo... Stań prosto... Cztery kroki do przodu... Stań na lewej nodze... Wytrzymaj... Stań na obu nogach... Tupnij prawą nogą... Pięć kroków do przodu... Ukłoń się... Obróć się... Popatrz w tył... Sześć kroków do przodu... Wyprostuj się... Zamknij oczy... Policz do trzech... Cofnij się dwa kroki... itp.

(Źródło: E. Gruszczyk - Kolczyńska, E. Zielińska, *Dziecięca matematyka. Metodyka i scenariusze zajęć z sześciolatkami w przedszkolu, w szkole i placówkach integracyjnych*, s. 17)

2. Zabawy w kąciakach zainteresowań.

3. Zestaw ćwiczeń gimnastycznych.

- Zorganizowanie grupy: siad skrzyżny w luźnej gromadce, rozdanie woreczków.

- Poznanie poszczególnych części ciała: biodra, kolana, łydki, łokcie, itp. (ćwiczenia metodą W. Sherborne). Dzieci poruszają się po sali z woreczkami w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce dotykają woreczkami wymienianą część ciała.
- Utrwalanie poznanej wiedzy przez dodanie czynności, np. łokciami dotykamy brzucha, kolano trzyma woreczek, piętą dotykamy kolana, itp.
- Zabawa integrująca grupę *Ręka do ręki*. Na przerwę w muzyce dzieci wykonują polecenia, np. „ręka do ręki”, „noga do nogi”, „głowa do głowy”. Dzieci mają za zadanie dotknąć wskazanej części ciała kolegi.
- Wyczuwanie części ciała (ćwiczenia metodą W. Sherborne).
Wyczuwanie nóg (w ruchu): dzieci chodzą i biegają na sztywnych nogach, następnie na nogach miękkich.
Wyczuwanie nóg (siedząc): dzieci dotykają palcami stóp podłogi, uderzają o podłogę piętami i całymi stopami.
Wyczuwanie łokci (siedząc): dzieci dotykają łokciami kolan, prawym łokciem lewego kolana i odwrotnie.
- Wyczuwanie części ciała (ćwiczenia metodą R. Labana). Dzieci sprawdzają, do jakich części ciała mogą dostać pięścią, palcami, nogą itp. Na polecenie nauczyciela dzieci poruszają tylko nogami lub rękami – zabawa *Tańczą tylko ręce*.
- Rozwijanie umiejętności współpracy z kolegą, wykonanie wspólnych pomysłów. Dzieci w parach, w siadzie, w leżeniu lub stojąc robią domek z własnych ciał oraz inne kształty i figury.
- Wyzwalanie ruchu spontanicznego, kreatywnego. W rytm muzyki dzieci wykonują własny taniec lub zabawę z woreczkami.
- Zachęcanie do relaksacji i orientacji. Dzieci kładą się w ulubionej przez siebie pozycji, zamykają oczy i słuchają, skąd dochodzi dźwięk (np. uderzenie w bębenek). Otwierają oczy i w tym kierunku rzucają woreczek. Powtórzenie.
- Dzieci siadają w siadzie skrzyżnym. Nauczyciel zachęca do rozmowy na temat części ciała i tego, co im się podobało na zajęciach najbardziej.

(Źródło: *Wesołe przedszkole pięciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, s. 17)

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem. Modlitwa dziękczynna za dar bycia razem.

Próba przejścia wraz z dziećmi poprzez kolejne wydarzenia dnia. Podziękowanie Bogu za otrzymane dobro, łaski oraz za kolegów i koleżanki, za wspólną zabawę, radość, a także za dar przebywania razem w ochronce. Nawiązanie do sytuacji konfliktowych, które zaistniały, zwrócenie szczególnej uwagi na potrzebę przeproszenia Boga Ojca za to, co było złe oraz tej osoby, której sprawiliśmy przykrość. Udzielenie pochwał i napomnień.

2. Zabawa „Posyłam uśmiech”.

Nauczyciel rozpoczyna zabawę – podaje stojącemu obok dziecku kartonowe słońce, uśmiecha się i mówi: *Uśmiech jak słońce do Ciebie ślę, jeśli mnie lubisz - uśmiechnij się*. Obdarowany wychowanek odpowiada uśmiechem i posyła słońce kolejnemu uczestnikowi zabawy.

(Źródło: D. Niewola, *Zaczarowane słowa*, s. 12)

3. Zabawy w ogrodzie przedszkolnym.

WRZESIEŃ (tydzień I, dzień 2)

Temat tygodnia: Jesteśmy razem.

Temat dnia: Ustalamy zasady w naszej grupie.

Cel operacyjny: Dziecko ustala i przestrzega zasad obowiązujących w grupie.

Środki dydaktyczne: D. Kręcisz, *Tak czy nie?*; bębenek, kartka papieru, pisaki, farby, M. Walczak, D. Kręcisz, *Wesołe przedszkole pięciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, WSiP, Warszawa 2006.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

3. Słuchanie wiersza D. Kręcisz „Tak czy nie ?”:

*By w przedszkolu było miło,
by nikt tu się nie czuł źle,
wszyscy muszą dobrze wiedzieć,
co im wolno, czego nie.
Czy wychodzić możesz z sali,
kiedy zechcesz i gdzie chcesz
bez pytania swojej pani?
Tak, czy nie?
Czy budując z klocków wieżę
wysokachną aż po dach,
możesz zabrać ją koledze?
Nie, czy tak?
Czy ci wolno psuć zabawki
lub do domu zabrać je?
Pomyśl dobrze nim odpowiesz.
Tak, czy nie?*

4. Rozmowa na temat treści wiersza.

5. Rozmowa kierowana.

- Co należy robić, aby w przedszkolu czuć się swobodnie, przyjemnie i bezpiecznie?
- Rozwijanie umiejętności wypowiadania się na określony temat.

6. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Krótką rozmową mającą na celu zapoznanie z tematyką dnia.

7. Wspólna modlitwa poranna - *dzień Aniołów Stróżów*.

Modlitwa do Anioła Stróża, prośba o opiekę nad dziećmi podczas pobytu w ochronce.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Katecheza: Witamy w ochronce.

2. Zabawa ruchowa „Rób to, co ja...”.

Dzieci biegają po obwodzie koła zgodnie z rytmem granym przez nauczyciela na tamburynie lub bębenku. Na przerwę w akompaniamencie dzieci zatrzymują się i robią to, co pokazuje nauczyciel (podskoki, skoki, skoki żabki, pajacyk, przysiad).

3. Sporządzenie kontraktu grupowego dotyczącego zasad zachowania się w przedszkolu.

Dzieci wspólnie z nauczycielem ustalają, jak należy zachować się w grupie, aby wszyscy czuli się swobodnie, przyjemnie, bezpiecznie. Podają propozycje haseł do kontraktu, nauczyciel zapisuje je na kolorowym kartonie. Na koniec każde dziecko moczy kciuk w farbie i odciska go pod spisaniem kontraktem. Tak zapisany kontrakt nauczyciel umieszcza w widocznym miejscu w sali.

Przykładowy fragment kontraktu grupowego:

- Nie przeszkadzamy i nie dokuczamy sobie wzajemnie
- Na zajęciach mówimy pojedynczo
- Słuchamy innych
- Pomagamy innym
- Szanujemy innych
- Problemy i spory rozwiązujemy wspólnie.

(Źródło: *Wesołe przedszkole pięciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, s. 12)

4. Zabawy w kąciakach zainteresowań.

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem.

2. Nawiązanie do wcześniej sporządzonego kontraktu.

- Kogo obowiązuje ten kontrakt?
- Jak się czujemy, gdy ktoś nam dokucza, przeżywa nas?
- Dlaczego w przedszkolu trzeba dostosowywać się do przyjętych zasad i norm?
- Co można zrobić, jeśli ktoś nie przestrzega zawartych w kontrakcie norm?

Wysłuchanie i ustosunkowanie się do propozycji dzieci dotyczących systemu nagradzania i karania. Ustalenie wspólnego dla całej grupy systemu nagradzania i karania. Wdrażanie do ponoszenia konsekwencji własnych zachowań.

3. Zabawy na placu zabaw.

WRZESIEŃ (tydzień I, dzień 3)

Temat tygodnia: Jesteśmy razem.

Temat dnia: Jesteśmy dla siebie darem.

Cel operacyjny: Dziecko nazywa talenty i zdolności posiadane przez siebie i innych.

Środki dydaktyczne: Pismo Święte; D. Niewola, *Zaczarowane słowa*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2002; bębenek.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

3. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Krótką rozmowa mającą na celu zapoznanie dzieci z tematem dnia dzisiejszego.

4. Wspólna modlitwa poranna – dzień świętego Józefa.

Modlitwa skierowana do świętego Józefa:

- z prośbą o opiekę nad rodzinami dzieci,
- za zmarłych z rodzin dzieci.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Słuchanie opowiadania pt. „Sukces” D. Niewoli.

- *Proszę pani, wygrałem!* - krzyczał zasapany Jarek, który pierwszy dobiegł do mety. - *Będę lekkoatletą!*

- *Jesteś mistrzem* - chwalił kolegę Seweryn.

Jarek, dumny jak paw, podrygiwał z radości.

Sukcesu chłopca nie dostrzegły jedynie dziewczynki, które rysowały kredą na betonowym tarasie.

- *Ten słoń wygląda jak prawdziwy* - zauważyła Zosia. - *Tak ślicznie rysujesz.*

Odrobinę zawstydzona i ogromnie zadowolona z komplementu Paulinka skwitowała:

- *Bardzo się starałam...*

Pani Ela poprosiła dzieci, by kończyły zabawę.

- *Pora wracać do sali, wkrótce będzie obiad* - wyjaśniła.

Wesoła gromadka otoczyła nauczycielkę i wkrótce wszyscy ruszyli do przedszkola.

Sławek włókł się za grupą. Markotny z opuszczoną głową, zupełnie inny niż zwykle.

- *Co się stało?* - spytała zaniepokojona nauczycielka.

- *Chciałem być mistrzem – szepnął chłopiec. – Obojętnie jakim mistrzem. Bo widzi pani – Jarek najszybciej biega, Paulinka ślicznie rysuje, zaś Seweryn ładnie śpiewa. A ja? Nauczycielka przyglądała rozczochraną Sławkową czuprynkę.*

- *Mam pomysł - uśmiechnęła się. – Zapytajmy dzieci, w czym jesteś wspaniały.*

- *Ładnie czytasz - mówił Patryk. – I umiesz dodawać.*

- *Budujesz najwspanialsze garaże z klocków – wtrącił Jarek.*

- *I najszybciej zjadasz obiad – dodała Halinka.*

Ja, Nosalek, też czasem zastanawiałem się, w czym jestem mistrzem. I nigdy nic nie przychodziło mi do głowy. Poproszę misia i Petronelkę, na pewno coś wymyślą.

(Źródło: D. Niewola, *Zaczarowane słowa*, s. 18)

2. Rozmowa kierowana na temat opowiadania.

- Chętne dzieci próbują opowiedzieć treść opowiadania
- Dokonanie oceny postępowania bohaterów
- Wymienianie sytuacji, które wywołują w nich złość
- Próby pokazania swojej mimiką, gestem niezadowolenia

3. Zabawa „Zgadnij, w jakim jestem nastroju?”.

Dzieci siedzą w kręgu. Chętne dzieci mimiką, gestami, naśladują emocje, których nazwy podał im na ucho nauczyciel. Pozostałe dzieci odgadują, podając nazwę danej emocji.

4. Odgrywanie scenek dramatycznych.

Jedno dziecko przeszkadza drugiemu w zabawie i wywołuje jego gniew. Omówienie scenki, określenie prawidłowych zachowań.

5. Pogadanka na temat otrzymanych od Boga darów i talentów.

Wyjaśnienie znaczenia słowa „talent” - czyli dar od Boga. Rozmowa z dziećmi o czynnościach, których nie potrafią robić zbyt dobrze i tych, w których są mistrzami. Zachęcanie do wzajemnej pomocy. Podkreślamy, że każdy z nas jest wyjątkowy i niepowtarzalny. Talenty, które otrzymaliśmy od Boga, nie otrzymaliśmy dla siebie, ale po to, aby nimi służyć innym.

6. Zabawa „Zgadnij, do czego mam talent?”.

Dzieci siedzą w kręgu. Chętne dzieci naśladują czynności, które potrafią wykonywać. Pozostałe dzieci odgadują, o jaki talent chodzi.

7. Rytmika.

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem.

2. Modlitwa dziękczynna za dar talentów, którymi Pan Bóg obdarza nas dla dobra innych. Zachęcanie do dzielenia się swoimi talentami.

3. Czytanie Starego Testamentu.

4. Pomoc w pracach porządkowych – ścieranie kurzy, stołów, zamykanie podłogi.

5. Zabawy konstrukcyjno - manipulacyjne.

Zwrócenie uwagi na zgodną zabawę.

WRZESIEŃ (tydzień I, dzień 4)

Temat tygodnia: Jesteśmy razem.

Temat dnia: Pomagamy sobie wzajemnie.

Cel operacyjny: Dziecko stara się okazywać pomoc innym.

Środki dydaktyczne: Pismo Święte; *Superzajęcia dla starszych*, wyd. RAABE; 2007; obrazki przedstawiające negatywne i pozytywne zachowanie dzieci; złote serca wycięte z papieru kolorowego (4 szt.); tablica, bębnek, woreczki.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

3. Zabawy konstrukcyjno - manipulacyjne.

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Krótką rozmowę mającą na celu zapoznanie dzieci z tematem dnia.

5. Wspólna modlitwa poranna – *dzień Najświętszego Sakramentu*.

Modlitwa dziękczynna skierowana do Pana Jezusa za dar codziennego spotkania się z Nim obecnym w Najświętszym sakramencie.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Oglądanie ilustracji przedstawiających negatywne i pozytywne zachowania dzieci.

Słowne przedstawianie ich treści. Ocenianie postępowania bohaterów. Przypinanie serca wyciętego z kolorowego papieru pod tymi obrazkami, na których dzieci wykazują się „złotym sercem”- dobrocią, uczynnością.

2. Wyjaśnienie znaczenia słowa „pomagamy”.

Szukanie odpowiedzi na następujące pytania:

- Komu można pomóc?
- Czy lubimy pomagać?
- Czy należy pomagać?
- Jakimi wyrazami można określić osobę, która pomaga innym?
- Jak można nazwać osobę, która nie pomaga innym?

(Użycie określeń typu: miły, przyjazny, koleżeński, dobry, serdeczny; egoista, sobek, zły kolega, itp.)

3. Odgrywanie scenek dramatycznych związanych z pozytywnym i negatywnym zachowaniem się dzieci, np.: Dwoje dzieci się bawi. Podbiega do nich trzecie i zabiera zabawki. Wspólnie z dziećmi układamy zakończenia scenek, itp.

4. Zachęcenie dzieci do okazywania sobie wzajemnej pomocy.

Ukazanie sytuacji, w których wychowankowie mogą sobie pomagać. Zachęcamy do tego. Każde dziecko dostaje szablon w kształcie serca i nożyczki. Obrysowuje i wycina kilka serc. Wkłada je do przygotowanego pojemniczka. Zawarcie umowy z dziećmi, że w ciągu całego dnia osoby, które wykażą się „złotym sercem” - np. pomogą koledze - będą nagradzane naklejką - serduszkami.

(Źródło: *Superzajęcia dla starszych*, RAABE, cz. 3, E, 2. 12, s. 3, E, 2. 17, s. 7)

5. Nauka piosenki pt. „Kolega z przedszkola” metodą ze słuchu.

*I. Jest tu w przedszkolu dużo chłopców,
Z nimi często, często bawię się,
Lecz jest tu jeden taki duży,
Który bardzo lubi mnie.*

*Ref.: Bo przyjaciel, bo przyjaciel przecież,
Bardzo ważny w życiu jest.
To jest pewne, rzecz to oczywista,
Przyjaciela warto mieć.*

*II. Lubię też Krzysia, lubię Anię,
Jola fajna, bardzo fajna jest.
Codziennie z nimi w naszej grupie
bardzo grzecznie bawię się.*

*III. Gramy tu w piłkę, rysujemy,
tańczyć z nimi bardzo ładnie chcę.
Ale swoimi sekretami,
tylko z Basią dzielę się.*

6. Zestaw ćwiczeń gimnastycznych (patrz dzień 1).

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem.

2. Czytanie Nowego Testamentu.

3. Utrwalenie słów i melodii piosenki *Kolega z przedszkola*. Tworzenie ilustracji ruchowej do piosenki.

4. Wyjście do ogrodu przedszkolnego:

- pomoc młodszym kolegom w ubieraniu się
- zabawy zorganizowane w ogrodzie przedszkolnym,
- zabawy w piaskownicy, na huśtawkach, itd.

WRZESIEŃ (tydzień I, dzień 5)

Temat tygodnia: Jesteśmy razem.

Temat dnia: Sprawiamy radość innym.

Cel operacyjny: Dziecko sprawia radość innym.

Środki dydaktyczne: J. Griesbeck, *Zabawy dla grup*, wyd. JEDNOŚĆ, Kielce 1999; *Zabawy z chustą*, red. A. Wasilak, KLANZA, Lublin 2002; chusta animacyjna, piłeczka, bębenek, kartki papieru, kredki; E. Januchta, W. Żaba - Żabińska, *Szkoła pięciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, wyd. MAC EDUKCJA, Kielce 2007 .

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Zabawy konstrukcyjno - manipulacyjne.

3. Zabawa „Zgadnij, o kim mówię”.

Nauczyciel opisuje słowami jedno z dzieci (*kolor ubrania, włosów itp.*), nie wymieniając jego imienia. Zadaniem dzieci jest odgadnąć, o kim mówił nauczyciel.

(Źródło: *Szkoła pięciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, s. 10)

4. Zabawa ruchowa. Dzieci maszerują w rytm tamburyna. Na przerwę w muzyce odwracają się do najbliższego stojącego dziecka i mówią mu coś miłego, np. *masz ładne włosy, lubię cię, itp.*

5. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

6. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Krótką rozmowę mającą na celu zapoznanie dzieci tematem dnia dzisiejszego.

7. Wspólna modlitwa poranna – dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Powitanie.

Nauczyciel wita się z dziećmi mówiąc każdemu miłe słowo (*np. ładnie wyglądasz, ładnie się uśmiechasz, itp.*). Dzieci witają się ze sobą na różne sposoby (*np. machając do siebie rękami, podając sobie dłonie, kłaniając się*).

2. Zabawy budujące dobry klimat w grupie.

Zabawa budująca empatię „Darujmy uśmiech”.

Dzieci siedzą w kręgu. Jedno z nich zostaje właścicielem uśmiechu, inne zachowują obojętny wyraz twarzy. Właściciel przekazuje uśmiech innemu dziecku („ściąga go” z twarzy i „rzuca” w stronę wybranego dziecka), natychmiast poważnieje, a nowy właściciel przekazuje swą radość kolejnemu dziecku.

Zabawa „Kontakty”.

Wszyscy gracze stoją w różnych miejscach sali lub chodzą w różnych kierunkach.

Następują zadania, które podaje prowadzący zabawę:

- Patrzcie na podłogę, idźcie dalej szukając!
- Zwróćcie teraz szczególną uwagę na to, abyście nikogo nie dotykali chodząc!
- Gdy będziecie dalej chodzić, patrzcie na innych, ale bardzo trzeźwo i rzeczowo; nie wolno rozmawiać!
- Teraz uśmiechajcie się przyjaźnie do każdej napotkanej osoby!
- Teraz podajcie każdemu rękę cały czas milcząc!
- Teraz przy każdym spotkaniu powiedzcie swoje imię!
- Z każdą osobą, którą napotkacie, znajdźcie coś wspólnego!
- Z następną osobą, którą napotkacie, idźcie ręką w rękę przez salę!

(Źródło: Josef Griesbeck, *Zabawy dla grupy*, s. 130)

Zabawa „Król”.

Na tronie siedzi wybrane dziecko. Pozostali obdarowują króla podarkami, które mają go rozвесelić (nazywają je i uzasadniają swój wybór), np. *Pomogę ci składać zabawki, bo wiem, że tego nie lubisz.*

(Źródło: D. Niewola, *Zaczarowane słowa*, s. 24)

3. Pogadanka na temat: *Jak możemy sprawiać innym radość?*

4. Wykonanie upominku - rysunku dla kolegi - zabawa „Rysuj dalej”.

Każde dziecko przez trzy minuty rysuje na swojej kartce na temat: *Wspaniały kolega*. Następnie podaje ją sąsiadowi, który dorysowuje kolejne elementy. Zabawa toczy się dopóty, dopóki obrazek nie wróci do właściciela.

(Źródło: D. Niewola, *Zaczarowane słowa*, s. 54)

Część III

1. Katecheza - Pierwsze miejsce w ochronce.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

3. Zabawy na świeżym powietrzu chustą animacyjną. Włączanie do zabawy młodsze dzieci.

Przykłady zabaw:

Zabawy ułatwiające wzajemne poznanie i integrujące grupę:

Kogo brakuje? - uczestnicy stoją w kręgu z zamkniętymi oczami trzymając chustę na wysokości pasa. Prowadzący wybiera osobę (może być ich więcej), która wchodzi pod chustę. Następnie wszyscy otwierają oczy i odgadują, kto jest pod chustą.

Kolorowe wycieczki - wszyscy siedzą na podłodze trzymając chustę na wysokości pasa. Prowadzący podaje nazwę koloru, a osoby trzymające ten kolor zmieniają się miejscami.

Przebieganie pod chustą - uczestnicy podnoszą i opuszczają chustę trzymając ją za uchwyty. Prowadzący mówi, kto ma zmienić miejsce, np. *przebiegają ci, którzy mają niebieskie oczy;*

przebiegają osoby, które mają siostrę itp. Gdy chusta jest maksymalnie w górze osoby te przebiegają pod nią.

Zabawy ćwiczące współdziałanie:

Bilard - grupa wachluje chustą, na której jest piłeczka. Ma ona wpaść do otworu znajdującego się na środku chusty.

Sztorm - na chustę wrzucamy lekkie przedmioty (piłeczki, zabawki). Podczas wachlowania nie mogą one spaść z chusty.

Zabawy ćwiczące refleks i spostrzegawczość:

Rybak i rybka - uczestnicy stoją w kręgu trzymając brzeg chusty. Wybieramy dwie osoby, które przyjmują rolę „rybaka” i „rybki”. Rybak wchodzi na chustę i stara się złapać pływającą w wodzie rybkę. Bawiący się falują chustą, utrudniając w ten sposób zadanie rybakowi. Gdy ten złapie rybkę, następuje zmiana par.

Salatka owocowa - uczestnicy trzymają chustę za uchwyty. Podzieleni są na cztery, pięć rodzajów owoców np. gruszki, banany, cytryny, truskawki, kiwi, itp. Grupa wachluje chustą. Gdy jest ona wysoko prowadzący wymienia nazwy owoców, a osoby należące do tych rodzajów przebiegają pod nią zmieniając się miejscami i łapią inne uchwyty. Na hasło: „sałatka owocowa” - wszyscy zmieniają miejsce. Zamiast owoców mogą być kolory.

Zabawy ćwiczące zwinność i zręczność:

Naleśnik - osobę leżącą na brzegu chusty zawijamy (głowa musi pozostać poza chustą).

Ta próbuje sama się rozwinąć.

Zabawy ćwiczące umiejętność rozpoznawania kolorów:

Stań na kolorze - uczestnicy tańczą w rytm muzyki wokół chusty. Gdy muzyka umilknie, stają na kolorze podanym przez prowadzącego.

Zabawy w ganianego:

Deszczowa chmura - w oznaczonym rogu sali stoi 6 osób trzymających chustę - „deszczową chmurę”. Reszta grupy zajmuje miejsca po przeciwnej stronie. Na sygnał prowadzącego osoby z „deszczową chmurą” biegną w kierunku uciekających kolegów, próbując ich nakryć. Osoby schwytane powiększą „deszczową chmurę”.

Zabawa z numerami - uczestnicy zabawy trzymają chustę za uchwyty. Odliczają do czterech (każdy zapamiętuje swój numer). Na sygnał prowadzącego grupa porusza się krokiem dostawnym w lewo. Następnie prowadzący wywołuje numerki: od 1 do 4. Osoby nim oznaczone puszczają chustę i obiegają krążących w kierunku przeciwnym w prawo, próbując jak najszybciej stanąć na swoje miejsce. Wygrywa ten, kto zrobi to pierwszy.

Gry:

Tarcza strzelecka - rozłożoną chustę kładziemy na podłodze. Jest ona tarczą strzelecką, na której określone kolory oznaczają daną liczbę punktów: np. czerwony - 10, zielony - 8, niebieski - 6, pomarańczowy - 4, żółty - 2. Uczestnicy stoją w odległości 10 m od chusty i rzucają w jej kierunku woreczkiem (można rzucać tyłem do chusty w odległości 5 m).

(Źródło: red. A. Wasilak, *Zabawy z chustą*)

Tygodniowy plan pracy w ochronce - WRZESIEŃ, tydzień 2

Temat tygodnia: <i>Minęły wakacje</i>		Treści wychowawczo - dydaktyczne						
Dzień tygodnia	Temat dnia	Cel operacyjny	Obszar fizyczny	Obszar umysłowy	Obszar społeczny	Obszar kulturowy	Obszar moralny	Obszar religijny
Poniedziałek	Wspomnienia z wakacji	• Dziecko opowiada o swoich zabawach i przygodach wakacyjnych	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych	• Wypowiedzi na temat przygód i zabaw wakacyjnych (zwrócenie uwagi na prawidłową wymowę),	• Dzielenie się swoimi przeżyciami z wakacji (radosnymi lub przykrymi)	• Praca plastyczna	• Wdrażanie do wdzięczności Panu Bogu za dar wakacji - czas odpoczynku i zabawy • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Opatrzności Bożej
Wtorek	Pamiątki z wakacji	• Dziecko nazywa i opisuje pamiątki znalezione i przywiezione z wakacji	• Ćwiczenia poranne	• Tworzenie kącika wakacyjnych pamiątek • Klasyfikowanie przyniesionych eksponatów • Zabawy rozwijające spostrzegawczość	• Oczekiwanie na swoją kolej podczas wypowiedzi, uważne słuchanie wypowiedzi innych	• Piosenka	• Refleksja nad własnym postępowaniem • Wyrażanie Panu Bogu wdzięczności za miłość i dobroć ludzi spotkanych w czasie wakacji	• Modlitwa – dzień Aniołów Stróżów • Katecheza
Środa	Piękno naszej Ojczyzny	• Dziecko wypowiada się na temat piękna krajobrazów Polski	• Ćwiczenia poranne • Zabawy na świeżym powietrzu	• Wiesza • Rozmowa na temat treści wiersza • Oglądanie widokówek, atlasów przedstawiających różne krajobrazy Polski	• Praca z mapą Polski - wskazywanie krain geograficznych naszego kraju	• Rytmika • Słuchanie odgłosów natury	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Świętego Józefa • Czytanie Starego Testamentu

		• Dziecko recytuje wiersz						
Czwartek	<i>Wakacyjne zabawy</i>	• Dziecko zgodnie bawi się z innymi	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych • Zapoznanie z prostymi zasadami savoir - vivru	• Opowiadanie • Rozwijanie orientacji w przestrzeni: określanie położenia przedmiotów względem siebie	• Rozwijanie umiejętności wspólnej zabawy	• Zabawy taneczne	• Refleksja nad własnym postępowaniem • Rozwijanie umiejętności oceniania zachowań podczas zabawy	• Modlitwa – dzień Najświętszego Sakramentu • Czytanie Nowego Testamentu
Piątek	<i>Kolorowa przygoda</i>	• Dziecko maluje farbami na określony temat • Dziecko rozpoznaje i nazywa podstawowe i pochodne kolory	• Ćwiczenia poranne • Zabawy z chustą animacyjną	• Wiersz • Tworzenie własnego opowiadania na temat ciekawego miejsca związanego z wakacjami • Rozwijanie umiejętności wypowiedzi na określony temat. • Utrwalenie nazw kolorów	• Uczenie rozpoznawania i nazywania stanów emocjonalnych - kojarzenie ich z odpowiednim kolorem (wesoły- żółty, smutny - czarny)	• Praca plastyczna	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa • Katecheza

WRZESIEŃ (tydzień II, dzień 1)

Temat tygodnia: Minęły wakacje.

Temat dnia: Wspomnienia z wakacji.

Cel operacyjny: Dziecko opowiada o wspomnieniach i przygodach wakacyjnych.

Środki dydaktyczne: plansze z widokami gór, morza, jezior, płyta CD *Zabawy ruchowe*, wyd. KLAZA; wiersz *Minęły wakacje*, J. Chruścielewicz; płyta CD *Gala piosenki*, kartki z bloku, kredki, K. Wlaźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu. Przewodnik metodyczny*, wyd. JUKA, Warszawa 1999.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Zestaw ćwiczeń porannych.

Ćwiczenia z krążkiem:

- Chód i bieg z krążkiem na głowie (palce rąk przytrzymują krążek)
- Marsz z wysokim unoszeniem kolan, dotykając kolanem krążka trzymanego oburącz poziomo
- Wymachy lewą i prawą nogą w przód z dotknięciem krążka trzymanego przed sobą w wyciągniętych rękach
- Krążek z tyłu w dole - bieg uderzając piętami i palcami stóp o krążek
- Ślizganie się na jednym krążku (prawą i lewą nogą) ślizganie się na dwu krążkach
- Stojąc na krążkach rozsuwanie i zsuwanie ich (ćwiczenie można wykonywać również w przysiadzie podpartym)
- W przysiadzie ustawienie krążka na kant i puszczeniu w ruch wirowy (bąk) oraz bieg wokół wirującego krążka
- W staniu jedno nogę układanie krążka na kolanie nogi zgiętej i wzniesionej
- Rozkrok (krążek na podłodze), w skłonie w przód przesuwanie oburącz krążka między stopami w przód i w tył
- W siadzie skrzyżnym położyć krążek na głowie – powolne skręty głową w lewo w tył, w prawo w tył.

(Źródło: K. Wlaźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu* – wybrane ćwiczenia, s. 112)

3. Wprowadzenie w tematykę dnia:

Krótką rozmowa mająca na celu zapoznanie dzieci z tematyką tygodnia oraz tematem dnia dzisiejszego.

4. Modlitwa poranna - dzień Opatrzności Bożej.

Wszystko, co mamy, pochodzi od Pana Boga. Dziś szczególnie dziękujemy za szczęśliwie przeżyte wakacje. Za czas odpoczynku i zabawy

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Przywitanie piosenką ilustrowaną ruchem „Witam was”.

Wszyscy są, witam was,

zaczynamy już czas.

Jestem ja, jesteś ty.

Raz, dwa, trzy.

(Źródło: płyta CD, *Zabawy ruchowe*, nr 4)

2. Słuchanie wiersza J. Chruścielewicza „Minęły wakacje”:

Rozdzwoniły się polne dzwonki

Na skraju lasu i łąki.

Rozdzwoniły się nie bez racji,

bo dzwonią na koniec wakacji.

Do wtóru stuk - puka im dzięcioł.

Echo po lesie się niesie

I odpowiada dzieciom:

-Hop, hooop! Już zbliża się jesień.

3. Zabawa „Wracamy z wakacji”.

Rozmieszczamy plansze lub obrazki: morza, gór lub innych widoków – dzieci, które były na wakacjach w górach, stoją przy planszy z górami, te które były nad morzem - przy planszy z morzem, a inne - przy innych planszach. Nauczyciel tworzy pociąg i zabiera dzieci z gór, znad morza, itd. Przy nagraniu piosenki „Jedzie pociąg” i przy śpiewie dzieci wracamy z wakacji.

4. Siadamy w kole i poszczególne dzieci opowiadają o tym, gdzie były na wakacjach i jakie miały przygody.

Zwracamy uwagę na uważne słuchanie innych oraz prawidłową wymowę.

5. Rysowanie na temat: „Moja przygoda z wakacji”.

6. Zabawy dowolne w kącikach zainteresowań.

7. Zestaw ćwiczeń gimnastycznych: „Wycieczka do lasu”.

- Zabawa orientacyjno porządkowa: samochody. Bieg w różnych kierunkach i reagowanie na sygnały świetlne (zielony czerwony, kolor tarczy).

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych: zbieranie jagód, grzybów. Dzieci chodzą po lesie i wykonują skłony w dół i wyprosty, naśladując w ten sposób zbieranie jagód, grzybów.

- Czworakowanie i pełzanie: marsz na czworakach między gęstymi zaroślami, a niekiedy pełzanie. Od czasu do czasu dzieci prostują się i idą kilka kroków do przodu.

- Ćwiczenie tułowia - skręty: dzieci naśladują zbieranie szyszek – rzucają nimi prawą i lewą ręką.

- Bieg: jak sarenki po lesie. Lekki sprężysty bieg, - pokonywanie skokiem przeszkód terenowych.

- Ćwiczenie uspokajające: marsz parami z piosenką.
(Źródło: K. Wlaźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu*, s. 137)

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem.

Co dobrego zrobiłem w czasie wakacji, komu pomogłem, z kim podzieliłem się zabawkami, kogo odwiedziłem; co było złego, komu sprawiłem przykrość? Podziękowanie Panu Bogu za dobro; przeproszenie za to, co było złe.

2. Zabawy na świeżym powietrzu.

WRZESIEŃ (tydzień II, dzień 2)

Temat tygodnia: Minęły wakacje.

Temat dnia: Pamiątki z wakacji.

Cel operacyjny: Dziecko nazywa, opisuje pamiątki znalezione i przywiezione z wakacji.

Środki dydaktyczne: kamyczki, muszelki, kolorowe piórka, widokówki z różnych stron Polski, piosenka *Koniec wakacji*.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Schodzenie się dzieci i powitanie:

Przeżegnanie się wodą święconą, pochwalenie Pana Boga.

Przywitanie się z nauczycielem i dziećmi, zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

3. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Krótką rozmowę mającą na celu zapoznanie z tematem dnia.

5. Modlitwa poranna - *dzień Anioła Stróża*.

Jak pomógł mi Anioł Stróż na wakacjach, czy go słuchałem, czy się do niego modliłem?
Wyrażenie Panu Bogu wdzięczności za spotkanych w czasie wakacji ludzi.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Tworzenie kącika wakacyjnych pamiątek.

Oglądanie pamiątek z wakacji. Opisywanie ich wyglądu, wypowiedzi na temat miejsc, z których zostały przywiezione. Zwrócenie uwagi na cierpliwe oczekiwanie na swoją kolej podczas wypowiedzi oraz uważne słuchanie innych.

2. Ćwiczenia klasyfikacyjne: porównywanie przyniesionych eksponatów, segregowanie wg podanej cechy.

3. Zabawy ruchowo – naśladowcze:

- chodzenie po górach,
- pływanie w morzu,
- bieganie po łące.

4. Nauka piosenki „Koniec wakacji” na melodię refrenu: *Niech żyją wakacje* (sł.: s. M. B. Koziół):

*Już koniec wakacji,
żegnamy pola, las.
I morze, i góry,
przedszkole czeka nas.*

*Przyniosłem kamyczek
i piórko ptaszka też.
I listek dziurawy,
bo na nim siedział jeź.*

*Witajcie zabawki,
tu mile płynie czas.
Tu siostra codziennie
uśmiechem wita nas.*

5. Układanie puzzli.

6. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość.

Na stoliku rozkładamy kilka zabawek. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie ich wyglądu. Nauczyciel chowa jedną zabawkę (dzieci w tym czasie odwrócone są tyłem do stolika), po czym odwracają się i mówią, czego im brakuje.

7. Zabawa: „Ciepło – zimno”. Chowamy zabawki w sali. Potem wybieramy dziecko do szukania tej zabawki. Pomocą są słowa „ciepło”, gdy dziecko jest blisko zabawki, „zimno” - gdy jest daleko.

Część III

1. Katecheza.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

Co udało mi się dziś dobrego zrobić?

3. Zorganizowane zabawy na placu zabaw.

WRZESIEŃ (tydzień II, dzień 3)

Temat tygodnia: Minęły wakacje.

Temat dnia: Piękno naszej Ojczyzny.

Cel operacyjny: Dziecko wypowiada się na temat piękna krajobrazów Polski. Dziecko recytuje wiersz.

Środki dydaktyczne: Cz. Janczarski *Co to jest Polska?*; nagranie piosenki *Jedzie pociąg z daleka*; nagrania odgłosów natury (śpiew ptaków, szum strumyka, itp.); widokówki z krajobrazami Polski, mapa fizyczna Polski, atlasy krajobrazowe Polski, atlasy z zabytkami architektury polskiej; tamburyn.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne:

Bieg po obwodzie koła przy akompaniamencie tamburyna ze zwróceniem uwagi na tempo: szybkie granie – bieg, wolne granie - marsz.

- przysiady,
- rowerek,
- pajacyk.

3. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Krótką rozmowa mającą na celu zapoznanie z tematem dnia.

4. Modlitwa poranna - dzień Świętego Józefa

Przypomnienie dzieciom, że w każdą środę wspominamy Świętego Józefa - Patrona konających. Zachęcenie dzieci do modlitwy za ludzi, których Pan Bóg zaprasza do Siebie.

Śpiew wezwania modlitewnego: „Święty Józefie patronie nasz”:

Święty Józefie, Patronie nasz,

Święty Józefie, Patronie nasz.

Módl się, módl się, módl się za nami!

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Słuchanie wiersza Cz. Janczarskiego pt. „Co to jest Polska?”:

- *Co to jest Polska?* –
spytał Jaś w przedszkolu.
Polska - to wieś,

*i las, i zboże w polu,
i szosa, którą pędzi
do miasta autobus,
i samolot co leci
wysoko nad tobą.
Polska - to miasto,
strumień i rzeka,
i komin fabryczny,
co dymi z daleka,
a nawet obłoki,
gdy nad nami mkną.
Polska to także
twój rodzinny dom.
A przedszkole?
Tak! I przedszkole,
i róża w ogrodzie.*

2. Rozmowa kierowana na temat treści wiersza.

3. Opowieść ruchowa „Idziemy na wycieczkę”.

Dzieci krokiem marszowym idą na wycieczkę. Po drodze napotykają przeszkody: wysoką trawę, pień zwalonego drzewa, kałuże, strumyk, kamień. Z lasu wybiegają na polanę, na której wachają kwiaty. Wracając do ochronki spotykają znajomych ludzi, których pozdrawiają.

4. Oglądanie widokówek przedstawiających krajobrazy Polski. Zwrócenie uwagi na piękno naszej przyrody ojczystej.

5. Praca z mapą. Wskazywanie krain geograficznych, zwrócenie uwagi na kolory występujące na mapie oraz ważniejsze miasta, rzeki, morze i góry.

6. Zabawa przy piosence „Jedzie pociąg z daleka”.

Dzieci ustawione jedno za drugim jadą do wybranego miejsca w Polsce. W górach „wspinają się” na szczyty, nad morzem „pływają”, na Mazurach „pływają” na kajakach, na nizinach „chodzą” na spacer, itd.

7. Nauka wiersza „Co to jest Polska” C. Janczarskiego metodą ze słuchu.

8. Rytmika.

Część III

1. Zagadki słuchowe: rozpoznawanie odgłosów natury.

2. Czytanie Starego Testamentu.

3. Refleksja nad własnym postępowaniem:

- Pomyślę, jak dbam o przyrodę ojczystą?
- Zastanowię się, co zrobiłem dziś dobrego, czym kogoś ucieszyłem?

4. Zabawy na świeżym powietrzu.

WRZESIEŃ (tydzień II, dzień 4)

Temat tygodnia: Minęły wakacje.

Temat dnia: Wakacyjne zabawy.

Cel operacyjny: Dziecko bawi się zgodnie podczas zabawy.

Środki dydaktyczne: *Pójdę do Nieba piechotą. Śpiewnik pielgrzymkowy*, Drukarnia Pallottinum, baloniki dla każdego dziecka, laska gimnastyczna dla każdego dziecka; piosenka *Krakowiaczek*; nagrania piosenek dziecięcych; K. Właźnik *Wychowanie fizyczne w przedszkolu*, wyd. JUKA, Łódź 1996; opowiadanie s. A. Betlej, *Wakacyjne zabawy*.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne:

Zabawa przy piosence: „Głowa, ramiona, kolana, pięty”, podczas której dzieci dotykają rękami poszczególne części ciała.

Głowa, ramiona, kolana, pięty

Kolana, pięty, kolana pięty.

Głowa, ramiona, kolana, pięty

Oczy, uszy, usta, nos.

3. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Zachęcenie dzieci do przypomnienia sobie ulubionych zabaw, w które bawiły się podczas wakacji.

4. Modlitwa poranna.

Przypomnienie dzieciom, że dziś obchodzimy pamiątkę ustanowienia Najświętszego Sakramentu oraz sakramentu Kapłaństwa.

Modlitwa za kapłanów oraz prośba o nowe powołania do służby Bożej.

Śpiew piosenki: „Jezus jest tu”.

I. Jezus jest tu, Jezus jest tu

O, wnieśmy ręce, wielbiąc Jego Imię.

Jezus jest tu.

II. Pan jest wśród nas, Pan jest wśród nas,

O, wnieśmy ręce wielbiąc Jego Imię.

Pan jest wśród nas

III. Bóg kocha nas, Bóg kocha nas.

O, wnieśmy ręce, wielbiąc Jego Imię.

Bóg kocha nas.

(Źródło: *Pójdę do Nieba piechotą. Śpiewnik pielgrzymkowy*, s. 283)

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Słuchanie opowiadania „Wakacyjne zabawy”.

Mam na imię Monika i chciałam opowiedzieć wam jak spędziłam wakacje. Zaskoczę was! - Nie byłam na żadnych koloniach ani wyjazdach, a jednak moje wakacje były bardzo wesołe i udane.

Bardzo często chodziłam do lasu, by obserwować co się tam ciekawego dzieje. Pewnego razu spotkałam nawet gromadę sarenek, które chodziły po polanie, szukając czegoś. Nie martwcie się, do lasu nie chodziłam sama. Mam starszego brata, który dobrze zna las. Rodzice mówili mi, że sama nie mogę oddalać się od domu.

Popołudniami bardzo lubiłam jeździć na rowerze. Czasami wraz z koleżankami urządzałyśmy zawody rowerowe, oczywiście z przeszkodami. Mój brat był sędzią.

Kiedy było bardzo słonecznie, całą rodziną wybieraliśmy się nad rzekę. Tato uczył mnie pływać, a mama uczyła przyrządzać „smakowite” babeczki z piasku. O! Zapomniałam wam powiedzieć, ile tajemnic kryje moje podwórko: tysiące! Tam znajdowałam zabawę na każdy humor. Kiedy było mi smutno, wchodziłam do mojego domku na drzewie, który zbudował dla mnie dziadek i tam bawiłam się lalkami, mówiąc im o swoich nastrojach. Kiedy było mi wesoło, urządzałam przyjęcie na dworze dla moich lał. Kołysałam się na mojej huśtawce, skakałam na skakance, grałam w klasy, bawiłam się w chowanego...

Zauważyłam, że wakacje są czasem, kiedy można się bawić w najfajniejsze zabawy i w każdym humorze. Dla każdego się coś znajdzie. Już nie mogę doczekać się kolejnych wakacji.
(autor: s. A. Betlej)

2. Rozmowa na temat treści opowiadania.

Pytania pomocnicze:

- Gdzie Monika była na wakacjach?
- W co lubiła się bawić?
- Czy stosowała się do tego, co mówili jej rodzice, np. jeśli chodzi o wyjście do lasu?
- Czy można się bawić mając smutną minę?
- Czy udane wakacje zależą od miejsca, w którym je spędzamy?

3. Wypowiedzi dzieci na temat zabaw, w jakich uczestniczyły w czasie wakacji.

Zabawa rozwijająca twórcze myślenie - *Moja ulubiona zabawa to...*

4. Zabawy taneczne przy piosenkach z repertuaru dziecięcego oraz melodii „Krakowiaka”.

Przypomnienie prostych zasad savoir - vivre: używanie zwrotów grzecznościowych: *proszę, dziękuję, przepraszam.*

Zachęcenie chłopców do poproszenia dziewcząt do tańca w parze. *Podziękowanie* za wspólny taniec. *Przeproszenie* za popchnięcia czy nadeptnięcia partnera.

5. Zabawy klockami lub w kącikach zainteresowań.

Zwrócenie uwagi na wspólną i zgodną zabawę.

6. Zestaw ćwiczeń gimnastycznych z wykorzystaniem lasek gimnastycznych - Chód zwykły we wspięciu z laską na głowie utrzymaną za końce.

- W staniu wymachy nóg na przemian do laski trzymanej z przodu.
 - W staniu laska poziomo wzniesiona na linii bioder – przełożyć nogę prawą (lewą) przez utrzymaną laskę i z powrotem nie wypuszczając jej z rąk (można też przejść przez laskę w przód i w tył).
 - W siadzie skrzyżnym laska trzymana oburącz za plecami, ręce w skurczu pionowym – opad tułowia w przód i wyprost.
 - W siadzie klęcznym laska przed kolanami - odsuwanie laski w przód i przesuwanie.
 - Siad skulny, laska pod kolanami - trzymając laskę z końce przejść do leżenia tyłem nakrywając się nogami i powrót do siadu skulnego.
 - W leżeniu tyłem laska trzymana nad klatką piersiową – przekładanie nóg przez laskę i powrót do leżenia.
 - Leżenie przodem, laska pod czołem trzymana za końce oburącz, ręce zgięte w łokciach – skłon tułowia w tył z laską przy czole i powrót do leżenia.
 - Podskoki na jednej nodze z podtrzymywaniem laską drugiej nogi wzniesionej i zgiętej (podskoki należy wykonywać na lewej i prawej nodze)
 - Przeskoki jedno- i obunóż przez: laskę leżącą na podłodze, kilka lasek ułożonych w rzędzie w bezpiecznej odległości jedna od drugiej.
- (Źródło: K. Wlaźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu*, s.116)

Część III

1. Czytanie Nowego Testamentu.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem:

- Co dobrego dziś zrobiłem?
 - Jak zachowywałem się podczas zabawy, czy koledzy mogą o mnie powiedzieć, że jestem dobrym kolegą?
 - Pomyślę, czym najbardziej ucieszyłem dziś Pana Jezusa?
- Zwrócenie przez nauczyciela uwagi na koleżeńskość, formy grzecznościowe, zgodność podczas zabawy, zachowywanie porządku.

3. Zabawy na świeżym powietrzu.

Bezpieczne korzystanie z zabawek na placu przedszkolnym.

4. Rozwijanie orientacji w przestrzeni.

Określanie swojego położenia względem przedmiotu, np. w piaskownicy, na huśtawce, itp.

WRZESIEŃ (tydzień II, dzień 5)

Temat tygodnia: Minęły wakacje.

Temat dnia: Kolorowa przygoda.

Cel operacyjny: Dziecko maluje farbami na określony temat. Dziecko rozpoznaje i nazywa podstawowe i pochodne kolory.

Środki dydaktyczne: *Uwielbiajcie Pana. Modlitewnik i śpiewnik*, red. ks. Z. Kras, wyd. Diecezji Tarnowskiej Biblos, Tarnów 2001, B. Forma, *Rok w wierszu i piosence*, ZWiR Iwanowski, Płock 1998; kartki z bloku technicznego, farby; chusta animacyjna, płyta CD, *Muzyczna pedagogika zabawy do pracy z grupą*, wyd. KLANZA, Lublin 2002; krążki dla każdego dziecka; K.W. Vopel, *Witajcie uszy. Gry i zabawy dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat*, cz.4., wyd. „Jedność”, Kielce 1999; B. Forma, *Rok w wierszu i piosence*, wyd. „IWANOWSKI”, Płock 1998; *Tańce i zabawy dla grupy*, wyd. KLANZA; tamburyn, gwizdek.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

3. Wprowadzenie w tematykę dnia.

Zwrócenie uwagi dzieci na występowanie różnych pięknych i ciekawych miejsc. Oglądanie widokówek lub zdjęć z wakacji.

4. Modlitwa poranna – *dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa*.

Piątek dzień poświęcony Najświętszemu Sercu Pana Jezusa, które zostało dla nas otwarte w Wielki Piątek na krzyżu.

Modlitwa za wszystkich grzeszników, którzy mogą się zanurzyć w miłości Boga.

Piosenka „Sercem kocham Jezusa”.

Sercem kocham Jezusa /2x

Zawsze będę Go kochać,

On pierwszy ukochał nas.

Czy chłopcy kochają Jezusa?

Tak kochamy Jezusa!

Dlaczego kochacie Jezusa?

On pierwszy ukochał nas.

Czy dziewczynki kochają Jezusa?

Tak kochamy Jezusa.

Dlaczego kochacie Jezusa?

On pierwszy ukochał nas.

(Źródło: *Uwielbiajcie Pana. Modlitewnik i śpiewnik*, red. ks. Z. Kras, s.358)

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Słuchanie wiersza B. Forma „Kolory”(fragmenty):

*Siadły dzieci przy stolikach,
pędzle, kartki, farby mają.
Swe marzenia i wspomnienia
już na papier przelewają.*

*Żółty kolor wybrał Adaś,
namalował duże słońce,
żółty piasek, żółty płatek
i samochód szybko mknący.*

*Paweł niebieskim kolorem
namalował groźne morze.
Rzekę rwącą, jasne niebo,
kwiaty także w tym kolorze.*

*A czerwony lubi Ania,
już rysuje wielkie serce
i swą lalkę Karolinę
w pięknej, czerwonej sukience.*

*Na zielono stronę całą
Wojtek ładnie pomalował.
To jest łąka, na niej chętnie
każdy by poleniuchował.*

*Biały, czarny i brązowy,
te kolory lubi Ewa.
Czarny komin, białe kwiatki
i brązowa kora drzewa.*

*Każdy kolor jest wspaniały,
każdy zawsze coś wyraża.
Proszę zatem wszystkie dzieci
często bawcie się w malarza.*

(Źródło: B. Forma, *Rok w wierszu i piosence*, s. 24)

2. Krótka rozmowa na temat wiersza:

- Co namalował Adaś?
- Co Wojtek namalował na zielono?

- Co namalowały pozostałe dzieci?

3. Nazywanie kolorów podstawowych i pochodnych (np. na przedmiotach znajdujących się w sali, na chustce animacyjnej).

4. Rozwijanie umiejętności wypowiedzi na określony temat.

Próba stworzenia własnego opowiadania, dotyczącego wakacji. Kojarzenie koloru z wakacyjnymi przeżyciami: wesołymi lub smutnymi.

5. Zabawa „Lustro” - K. W. Vopel.

Weźcie sobie poduszkę i wyobraźcie sobie, że jest to lustro, w którym chcecie się zobaczyć. Zróbcie kilka grymasów, które uważacie za zabawne... Teraz zróbcie poważną minę...! A teraz - wesołą minę... Czy możecie teraz pokazać bardzo złą minę?... Teraz pokażcie „zmęczoną minę”... Czy możecie raz głośno i mocno ziewnąć?... Jaką minę chcecie jeszcze zobaczyć w lustrze?...

(Źródło: K.W. Vopel, *Witajcie uszy*, s. 77)

6. Zabawy z chustą animacyjną.

„**Rybak i rybka**” - uczestnicy stoją w kręgu trzymając brzeg chusty. Wybieramy dwie osoby, które przyjmują rolę „rybaka” i „rybki”. Rybak wchodzi na chustę i stara się złapać pływającą w wodzie rybkę. Bawiący się falują chustą, utrudniając w ten sposób zadanie rybakowi. Gdy ten złapie rybkę, następuje zmiana par.

„**Bilard**” - grupa wachluje chustą, na której jest piłeczka. Ma ona wpaść do otworu znajdującego się na środku

„**Na karuzeli**” - chętna osoba siada na środku chusty, a reszta kręci nią, idąc coraz szybciej w jedną stronę. Osoba na środku stara się utrzymać równowagę.

(Źródło: *Tańce i zabawy dla grupy*, wyd. KLANZA)

7. Malowanie farbami na określony temat.

Dobieranie kolorów kojarzących się z radosnymi i smutnymi przeżyciami, np. kolor żółty - radość, kolor czarny - smutek. Dmuchanie płamy, czyli malowanie słomką najpiękniejszego krajobrazu z wakacji.

8. Wspólna rozmowa na temat wykonanych prac.

Omówienie prac wykonanych przez dzieci, zachęcenie do dzielenia się wakacyjnymi wspomnieniami.

Część III

1. Katecheza.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

- Co dziś zrobiłem dobrego?
- Czy podczas zabawy byłem życzliwy dla innych?
- Czy zauważałem potrzeby innych?
- Zastanowię się, jak słuchałem dzisiaj starszych?

3. Zorganizowane zabawy na świeżym powietrzu z wykorzystaniem szarf w czterech kolorach.

„**Kolory łączcie się**”.

Dzieci dzielimy na cztery zespoły w kolorach szarf. Przy akompaniamencie tamburyna dzieci biegają, kiedy muzyka ucichnie - łączą się w zespoły.

„Łańcuszek”.

Nauczyciel układa rytm z kolorów w widocznym miejscu. Podczas gry tamburyna dzieci biegają, w momencie jej ustania - dzieci ustawiają się w takiej kolejności, jak podany rytm.

Tygodniowy plan pracy w ochronie - WRZESIEŃ, tydzień 3

Temat tygodnia: <i>Jesteśmy odpowiedzialni za siebie</i>		Treści wychowawczo - dydaktyczne						
Dzień tygodnia	Temat dnia	Cel operacyjny	Obszar fizyczny	Obszar umysłowy	Obszar społeczny	Obszar kulturowy	Obszar moralny	Obszar religijny
Poniedziałek	<i>Dbamy o bezpieczeństwo w naszej ochronie</i>	• Dziecko przestrzega zasad bezpieczeństwa w ochronie	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych • Pogadanka na temat bezpieczeństwa w ochronie i ogrodzie	• Opowiadanie	• Wdrażanie do zgodnego korzystania ze wspólnych zabawek i pomocy dydaktycznych • Uczenie odreagowywania nagromadzonych w czasie zabawy emocji, w sposób bezpieczny dla innych	• Słuchanie muzyki klasycznej	• Uwrażliwianie na mówienie prawdy • Przyznawanie się do winy • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – Dzień Opatrzności Bożej
Wtorek	<i>Chcę być jak Anioł Stróż</i>	• Dziecko stara się naśladować Anioła Stróża w pomaganiu innym	• Ćwiczenia poranne	• Opowiadanie - rozmowa na temat opowiadania	• Rozwijanie postawy opiekuńczości przez wzajemną pomoc	• Piosenka	• Uświadomienie o istnieniu w świecie dobra i zła – zachęcanie do wyboru dobra i słuchania natchnień Anioła Stróża oraz dziecka wybranego na Anioła Stróża	• Modlitwa – Dzień Aniołów Stróżów • Katecheza

							• Refleksja nad własnym postępowaniem	
Środa	<i>Przestrzegamy zasad ruchu drogowego</i>	• Dziecko opowiada o zasadach ruchu drogowego	• Ćwiczenia poranne	• Wiersz – rozmowa na temat wiersza • Poruszanie się w otoczeniu zgodnie z poleceniem nauczyciela		• Rytmika • Praca plastyczna	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – Dzień św. Józefa • Czytanie Starego Testamentu
Czwartek	<i>Niebezpieczne sytuacje</i>	• Dziecko wymienia sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych • Zapoznanie z numerami straży pożarnej, policji i pogotowia	• Opowiadanie na podstawie ilustracji – rozmowa	• Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożeń	• Słuchanie i rozróżnianie odgłosów z ulicy • Piosenka	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – Dzień Najświętszego Sakramentu • Czytanie Nowego Testamentu
Piątek	<i>Na skrzyżowaniu</i>	• Dziecko zna symbolikę sygnalizatora świetlnego	• Ćwiczenia poranne • Wycieczka na skrzyżowanie	• Rozmowa na temat sygnalizatora świetlnego - wyjaśnienie symboliki kolorów		• Praca plastyczna	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – Dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa • Katecheza

WRZESIEŃ (tydzień III, dzień 1)

Temat tygodnia: Jesteśmy odpowiedzialni za siebie.

Temat dnia: Dbamy o bezpieczeństwo w naszej ochronce.

Cel operacyjny: Dziecko przestrzega zasad bezpieczeństwa w ochronce.

Środki dydaktyczne: kartoniki przedstawiające różne minki; opowiadanie I. Salach pt. *Halasek*; M. Bogdanowicz, *W co się bawić z dziećmi?*, Gdańsk 2004; szarfy, tamburyno, nagrania dowolnej muzyki klasycznej, K. Wlaźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu. Przewodnik metodyczny dla nauczyciela*, wyd. JUKA, Warszawa 1999.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Spontaniczne wypowiedzi dzieci na temat tego, co przeżywały, widziały w czasie wolnych dni - wdrażanie do uważnego słuchania kolegów i cierpliwego oczekiwania na swoją kolej.

3. Ćwiczenia poranne.

Zabawa „Na dywanie siedzi jeź”.

Dzieci siedzą w kole, chętne dziecko siedzi w środku koła, a reszta mówi: „Na dywanie siedzi jeź, co on robi, to my też”, po czym jeź pokazuje jakieś ćwiczenie, dowolnie wybrany gest, lub pozycję ciała, a dzieci go naśladują, starając się uczynić to jak najdokładniej. Następnie dzieci mówią: „jeź ma kolce, a my nie, więc wybiera, kogo chce”, a jeź wybiera kolejne dziecko do koła.

Zabawa ruchowa: „Ludzie do ludzi”.

Dzieci w parach próbują się dotknąć wskazanymi częściami ciała (np. głowa, ramię, kciuk, kolano, itp.), na hasło „ludzie do ludzi”, szybko odnajdują nową parę, kto został bez pary prowadzi dalej zabawę.

(Źródło: M. Bogdanowicz, *W co się bawić z dziećmi?*, s. 75)

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

5. Modlitwa poranna – dzień Opatrzności Bożej.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Rozmowa z dziećmi na temat ich zachowania, zaobserwowanych relacji w grupie, porządku podczas zabawy i po jej zakończeniu.

Określenie, co służy, a co zagraża bezpieczeństwu dzieci w ochronce i w ogrodzie, zarówno w dziedzinie ich zachowania, korzystania ze sprzętów, zabawek, jak też dbania o porządek. Nauczyciel dla podkreślenia pozytywnych zachowań dzieci oraz tych miejsc, w których jest ład i porządek, umieszcza w tym miejscu kartonik z uśmiechniętą minką. Zwraca również uwagę na to, co wymaga jeszcze poprawy poprzez umieszczenie kartonika ze smutną minką. Uczenie odreagowywania nagromadzonych w czasie zabawy emocji w sposób bezpieczny dla innych.

2. Wysłuchanie opowiadania I. Salach pt. „Hałasek”.

Jest w naszym przedszkolu Tomek. Mówimy na niego Tomek - Hałasek. A wiecie dlaczego? A dlatego, że okropnie hałasuje. Zawsze. Wyrzuca klocki z pojemnika – okropny huk! Otwiera szufladę – ogromny huk! Inaczej nie potrafi, tylko z hałasem. Nawet mówi głośno. Gdy chce jakąś zabawkę, to nie prosi tylko krzyczy: Daj mi ten samochód! Albo – Oddaj mi kredki! W takich chwilach Pani jest bardzo zmartwiona. Wszystkie dzieci wiedzą, że w przedszkolu nie wolno hałasować, nie wolno krzyczeć. A Tomcio nie. Jak krzyczał – tak krzyczy. Pewnego dnia dzieci umówiły się z Panią, że gdy Tomek będzie krzyczał, to nikt się do niego nie odezwie. I Rzeczywiście tak zrobiły. Tomek był zdziwiony:

- Chyba muszę głośniejsze krzyczeć. Nikt się do mnie nie odzywa, nikt się ze mną nie bawi. Nawet mnie nie widzą - Nie rozumiał, co się stało. Pani widząc jego zagubienie, wyjaśniła – Jeżeli będziesz krzyczał, to nikt się do ciebie nie odezwie. Spróbuj inaczej rozmawiać z dziećmi. Tomek był oburzony: - Nie to nie! Nie będę z nimi rozmawiać... - pomyślał. Po chwili jednak chciał rysować, a kredki miała Kasia. Stanął przy niej i zawołał: - Ja też chcę rysować! – Kasia nawet na niego nie spojrzała. Podeszedł więc do Bartka, który budował dom z klocków. - Chcę z tobą budować! A Bartek nic. Buduje dalej nie przerywając. Stanął „Hałasek” z boku i spojrzał na dzieci. – Bawią się razem, nie krzyczą do siebie – pomyślał – Może spróbuję? Nie, nie chcę i już ! Ale... dom z klocków chciałbym zbudować. Przerwał rozmyślania i spojrzał na Panią. A ona uśmiechnęła się i kiwnęła głową zachęcająco, jakby podpowiadała, że ma spróbować jeszcze raz. Tomek nieśmiało zbliżył się do Bartka. – Chciałbym się z tobą bawić... - zaczął cichym głosem. – Siadaj, może chcesz zbudować płotek? Uśmiechnął się Bartek. Tomek uśmiechnął się również do kolegi i spojrzał zadowolony na Panią.

3. Nazywanie pozytywnych i negatywnych zachowań bohaterów, uświadomienie dzieciom szkodliwości hałasu dla naszego zdrowia.

4. Zabawa relaksacyjna „Rakieta”.

Umożliwienie dzieciom „wyładowania” nagromadzonych emocji i ukazanie, jak uczynić to w sposób bezpieczny dla innych. Dzieci w kole trzymają się za ręce i kucają – rakieta przygotowuje się do startu. Włączamy silniki – najpierw szeptem, potem półgłosem i coraz głośniejsze one warczą, a następnie rakieta startuje - dzieci podskakując jak najwyżej, razem krzyczą jak najgłośniejsze umówione słowo np. „hej”, „start”. Zabawę powtarzamy kilkakrotnie.

5. Zestaw ćwiczeń gimnastycznych.

• Ćwiczenie orientacyjno – porządkowe.

Dzieci w rozsypane biegną w dowolnych kierunkach, naśladując rowery, auta, konie. Kiedy nauczycielka podniesie rękę w górę, wszystkie pojazdy zatrzymują się.

• Ćwiczenie ramion.

Wahadło zegara. Rozsyпка, klęk obunóż. Dzieci wykonują rytmiczne wymachy ramion w przód i w tył. (Ręce - to *wahadło zegara*).

- **Ćwiczenie wyprostne:** *Gumowa zabawka do napęnlania powietrzem.*

Dzieci stojąc w rozsyпce naśladową *świst wychodzącego z zabawki powietrza* i stopniowo przechodzą do przysiadu podpartego z głową opuszczoną. Potem *napęnliają zabawkę powietrzem* (powolny wyprost do pozycji stojącej).

- **Zabawa z elementem czworakowania:** *Myśliwy i zając.*

Zające skaczą na łące. Co chwila zatrzymują się, *stają słupka* (przysiad, palce wskazujące przy uszach) nasłuchując odgłosów. Na zawołanie nauczycielki: *Myśliwy idzie!* – *skokami zajęczymi* uciekają wszystkie do *norek* (za linie uprzednio przygotowaną pod ścianą) w tym czasie *myśliwy* (nauczycielka) rzuca woreczkiem w uciekających. Przy powtórzeniu zabawy trafione dziecko może być *myśliwym* wraz z nauczycielką.

- Marsz zwykły i we wspięciu.

(Źródło: K. Właźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu. Przewodnik metodyczny dla nauczyciela*, s.137)

Część III

1. Słuchanie muzyki klasycznej i ilustrowanie jej ruchem, zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo podczas swobodnego ruchu dzieci po sali. Swobodna ekspresja ruchowa.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

- Czy w dniu dzisiejszym zawsze mówiłem prawdę?
- Czy potrafię przyznać się do kłamstwa?
- Czy przeprosiłem za popełnione zło, wyrządzoną krzywdę?

3. Zabawy konstrukcyjne dowolnie wybranymi klockami. Zwrócenie uwagi na zgodne korzystanie ze wspólnych zabawek.

4. Zabawy w ogrodzie przedszkolnym.

WRZESIEŃ (tydzień III, dzień 2)

Temat tygodnia: Jesteśmy odpowiedzialni za siebie.

Temat dnia: Chcę być jak Anioł Stróż.

Cel operacyjny: Dziecko stara się naśladować Anioła Stróża w pomaganiu innym.

Środki dydaktyczne: ilustracja przedstawiająca Anioła Stróża; zabawki, I. Salach, *Nasza pani opowiada*, Płock 1996; B. Florczuk, U. Stadnik, W. Żaba – Żabińska, *Szkoła sześciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1. wyd. MAC EDUKACJA, Kielce 2006; płyta CD M. Anioł, *Ani oko nie widziało, ani ucho*.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne.

- Zabawa w pojazdy – gdy nauczyciel powie „1”, dzieci tworzą pociąg, gdy powie „2”, tworzą w parach samochody stojąc jedno za drugim i trzymając się za ręce.
- Zabawa „Samochody” z wykorzystaniem małych obręczy jako kierownicy, gdy nauczyciel pokaże zielony krążek, samochody poruszają się, gdy czerwony p stają, a przy żółtym zapalają silniki.

(Źródło: *Szkoła sześciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1. s.17)

3. Zabawy w kole: „Balonik”, „Mało nas”, „Rolnik”.

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

5. Modlitwa do Anioła Stróża.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Wysłuchanie opowiadania I. Salach pt. „Kłopoty Krysi”.

„Po obiedzie dzieci weszły do łazienki, umyły dokładnie ręce i wytarły je w czyste ręczniki. Nadeszła pora odpoczynku młodszych dzieci. Leżaki były równo ustawione i kolorowe poduszeczki zapraszały dzieci. Każdy zdjął z wieszaka swój worek i rozbierał się przy krzeselku. Miło było patrzeć. Dzieci rozbierały się i układały ubrania na krzeselku, tak, jak nauczyła je pani Hania, bluzeczki i spodnie przewieszane równo na oparciu, a pod krzeselkiem papcie. Jaki porządek!

Ale cóż to, czyżby ktoś miał kłopoty?

Krysia stanęła z boku i przygląda się dzieciom. Chyba sama nie potrafi się rozebrać.

Postanowiła jednak spróbować. Złapała bluzeczkę za kołnierz i ciągnęła z całej siły. Nie udało się. Spróbowała chwycić za rękaw, ale nijak nie idzie. Pani Hania już chciała podejść do dziewczynki, gdy usłyszała głos jej starszej koleżanki Ewy:

- Nie potrafisz?

- Nie - odpowiedziała smutno Krysia – w domu pomaga mi mama, a tutaj...

- Poczekaj, zaraz ci pomogę odpowiedziała Ewa zapinając guziki, swojej piżamki. Powiesiła swoje rzeczy na krześle i podeszła do koleżanki.

- Zobaczysz, to nic trudnego - Ewa uśmiechnęła się do Krysi – najpierw musisz odpiąć guziki przy bluzce, teraz wyjmijmy ręce. O, dobrze!

- Zobacz – uradowała się Krysia – sama schodzi z głowy – powiedziała zdejmując bluzkę i układając ją równo na krześle.

- Ładnie składasz rzeczy – pochwaliła ją znowu Ewa – coś jednak umiesz.

- Teraz zamek przy spódnicy. Już odpięty. Chyba poradzisz sobie dalej? – zapytała Ewa.

- Dziękuję, bez ciebie nie dałabym sobie rady – westchnęła Krysia.

- Oj, niewiele ci pomogłam. To ty sama się rozebrałaś. Wskakuj szybko w piżamę, bo zmarzniesz – roześmiała się Ewa.

Krysia odpowiedziała uśmiechem na uśmiech i pomyślała – to nie takie trudne, trzeba tylko próbować.

Pani Hania stała z boku i spoglądała na dziewczynki, była bardzo zadowolona i z Krysi, i z Ewy.”

(Źródło: Kłopoty Krysi w: I. Salach, Nasza pani opowiada, s. 18-19)

2. Rozmowa na temat treści opowiadania.

Przytaczanie przez nauczyciela i dzieci znanych sytuacji, w których ktoś potrzebował naszej pomocy. Rozwijanie postawy opiekuńczości przez uwrażliwianie na konieczność wzajemnej pomocy.

3. Zagadki z wykorzystaniem prostych scen pantomimicznych.

Dzieci w parach pokazują, w jaki sposób pomagają innym. Zadaniem pozostałych dzieci jest nazywanie tych czynności.

4. Rozmowa na temat istnienia w świecie dobra i zła.

Zachęcanie do wyboru dobra i słuchania natchnień Anioła Stróża jako tego, który podpowiada, jak, kiedy i komu czynić dobro.

5. Nauka piosenki pt. „Anioł Stróż”.

I. Murarz wielkie domy stawia, by gdzie mieszkać było.

Muzyk gra na instrumencie, by się lepiej żyło.

Piekarz musi zaś pracować, by nie brakło chleba.

Anioł Stróż pilnuje duszy, by poszła do nieba.

Ref: Aniele, aniele, niebieski posłańcu,

przy mnie stój, przy mnie stój w tańcu i w różańcu.

Aniele, aniele, wysłanniku Boga,

czuwaj bo, czuwaj bo, niebezpieczna droga.

II. Górnik węgiel wydobywa, rybak łowi ryby.

Pan czarodziej coś czaruje, ale tak na niby.

Żołnierz nam pilnuje granic, bo pilnować trzeba.

Anioł Stróż pilnuje duszy, by poszła do nieba.

*III. Nauczyciel uczy dzieci, aby mądre były,
Chemik mydło produkuje, by się dzieci myły.
Pan ogrodnik sieje trawę, aby sobie rosła.
Anioł Stróż pilnuje duszy by do nieba poszła .
(Źródło: płyta CD M. Anioł, *Ani oko nie widziało, ani ucho*, nr 4)*

Część III

1. Katecheza.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

3. Układanie puzzli, lepienie z plasteliny na dowolny temat. Nawlekanie koralików na sznurek.

Świadczenie sobie wzajemnej pomocy podczas zabawy i sprzątania zabawek po jej zakończeniu.

WRZESIEŃ (tydzień III, dzień 3)

Temat tygodnia: Jesteśmy odpowiedzialni za siebie.

Temat dnia: Przestrzegamy zasad ruchu drogowego.

Cel operacyjny: Dziecko opowiada o zasadach ruchu drogowego.

Środki dydaktyczne: karton A3 dla każdego dziecka; farby, pędzle; A. Waclawski, K. Bayer, *Wszystko umiem, wszystko wiem*, wyd. AKORD; B. Florczuk, U. Stadnik. W. Żaba – Żabińska, *Szkoła sześciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1. wyd. MAC, EDUKACJA, Kielce 2006.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Pogadanka na temat zdrowia.

Ukazanie konieczności codziennej gimnastyki i ruchu na świeżym powietrzu, jako warunku zachowania zdrowia.

3. Ćwiczenia poranne.

Spacer trójkami: dzieci spacerują po sali w trójkach trzymając się za ręce, na sygnał (kłaśnięcie w dłonie) ustawiają się w rzędach według wzrostu od najwyższego do najniższego.

Mam oczy w takim samym kolorze jak twoje – dzieci poruszają się po sali, jak nakazuje muzyka. Gdy ona ucichnie, tworzą koła dobierając się w nich kolorem oczu.

Zabawa mały - duży:

Dzieci pokazują odpowiednimi ruchami, miną, gestem, jakie są małe, jak rosną i są duże.

Zabawa „Chodzimy jak”: Dzieci naśladują chód: krasnali, wielkoludów, laleczek, niedźwiedzi, słoni, mrówek....

(Źródło: *Szkoła sześciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, s. 59 – 60)

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

5. Wspólna modlitwa – dzień Świętego Józefa.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Wysłuchanie utworów A. Waclawskiego i K. Bayer pt. „Mowa światel” i „Zebra”.

„Mowa świateł”

Czerwone:

*Gdy czerwone światło świeci,
grzecznie stoją wszystkie dzieci.*

Żółte:

*Kiedy w żółte się zamieni,
dalej czekasz, aż się zmieni.*

Zielone:

*Na zielonym nie stoimy,
przez ulicę przechodzimy.*

„Zebra”

*Na asfalcie zebra leży,
tam przechodzi każdy pieszy.
Nim na jezdnię wkroczy śmiało,
patrzy w lewo, patrzy w prawo.
Jeszcze krótko w lewo zerknie,
by upewnić się bezwzględnie,
czy ulica pusta jest,
by móc bezpiecznie przejść.*

(Źródło: A. Waclawski, K. Bayer Wszystko umiem, wszystko wiem)

2. Rozmowa na temat treści wierszy mająca na celu zapoznanie z zasadami ruchu drogowego i uwrażliwianie na ich przestrzeganie.

Zabawa inscenizacyjna do treści wiersza „Zebra” - poruszanie się pojazdów i pieszych po ulicy i pasach ułożonych z pasków papieru zgodne z poleceniami nauczyciela z użyciem określeń: „w prawo”, „w lewo”.

3. Rytmika.

Część III

1. Praca plastyczna: „Na ulicy”- malowanie farbami na kartonie A3, wykonanie wystawy prac dzieci i wspólne ich oglądanie.

2. Czytanie ze Starego Testamentu.

3. Refleksja nad własnym postępowaniem.

4. Zabawy w kącikach zainteresowań.

WRZESIEŃ (tydzień III, dzień 4)

Temat tygodnia: Jesteśmy odpowiedzialni za siebie.

Temat dnia: Niebezpieczne sytuacje.

Cel operacyjny: Dziecko wymienia sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu.

Środki dydaktyczne: szarfy, laski, woreczki gimnastyczne, małe i duże obręcze, plansze z ilustracjami, plansze z numerami alarmowymi, B. Florczuk, U. Stadnik. W. Żaba – Żabińska *Szkoła sześciolatka Przewodnik metodyczny*, cz. 1, cz. 1. wyd. MAC, EDUKACJA, Kielce 2006.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne - zestaw własny.

„**Wiewiórki do dziupli**” – dzieci wchodzą do leżących na dywanie w kształcie koła szarf i na sygnał wybiegają z nich skacząc sobie po dywanie, kolejny sygnał oznacza, że muszą wrócić do swojej dziupli.

„**Wpadłem do studni**”:

Dzieci siedzą w kole, chętne dziecko siedzi w środku koła i mówi : *Wpadłem do studni*, dzieci pytają *Na ile metrów?* Dziecko w kole odpowiada, np. *Na 10* (najwięcej do 10), dzieci pytają:

- *A kto cię wyciągnie?*
- *Grzeczne dziecko.*
- *A kto nim będzie?*- pytają dalej dzieci.
- *Zaraz wam pokażę* - odpowiada dziecko w kole,

Następnie zamyka oczy i obraca się wokół siebie wskazując ręką dziecko, które ma go wyciągnąć. Wybrane dziecko bierze go za rękę i kręcą się razem licząc do podanej wcześniej liczby. Wszystkie dzieci pomagają w liczeniu.

3. Modlitwa – dzień Najświętszego Sakramentu.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Oglądanie plansz z ilustracjami tematycznymi.

Ukazanie różnorodnych zagrożeń dla zdrowia i życia dziecka. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia.

2. Zapoznanie z numerami straży pożarnej, policji i pogotowia ratunkowego (997, 998, 999, 112), umieszczonymi na dużej ilustracji lub planszy.

3. Zestaw ćwiczeń gimnastycznych na świeżym powietrzu (tor przeszkód z wykorzystaniem małych i dużych obręczy, woreczków, lasek).

- Biegi z omijaniem przeszkód (zabawek na stałe umieszczonych na placu zabaw)
- Bieg z przechodzeniem przez rozstawione na torze duże obręcze
- Ćwiczenia z elementami skoków – przeskakiwanie obunóż przez rozłożone laski
- Slalom pomiędzy małymi obręczami leżącymi na torze
- Mini maraton bieg z kolejnym podawaniem sobie woreczka
- Rzuty – celowanie woreczkami do dużej obręczy ustawionej pionowo.

4. Nauka piosenki pt. „Fiacik” (sł. A. Nosalski, m. E. Pałasz).

*I. Pędzi fiacik szosą krętą, szu, szu, szu
Trąbi czasem, na zakrętach, tru, tu, tu
nie prześcignie nikt fiacika, prawie szosy nie dotyka.
Szu, szu, szu / 3x
Tru, tu, tu.*

*II. Lecz syrena przed nim jedzie, szur, szur, szur
I furmankę ma na przedzie, tur, tur, tur,
Kto zwinniejszy, fiacik przecież
Jak rakieta w mig przeleci
Szu, szu, szu...*

*III. Dodał gazu mały fiacik, szu, szu, szu.
Aż tu nagle stop! Mandacik, Tu, tu, tu
Czy przepisy znasz kolego?
Nie wyprzedzaj „na trzeciego”!
Nie wyprzedzaj „na trzeciego”!
Nie, nie, nie / 2x*

(Źródło: Szkoła sześciolatka. Przewodnik metodyczny, cz. 1, s. 19)

5. Zabawy dowolne.

Część III

1. Czytanie Nowego Testamentu.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

3. Słuchanie i rozróżnianie nagrań odgłosów pochodzących z ulicy.

- Rozwijanie słuchu i umiejętności kojarzenia odgłosów z ich źródłem.
- Zabawa ruchowa *Samochody*

4. Zabawy na świeżym powietrzu.

WRZESIEŃ (tydzień III, dzień 5)

Temat tygodnia: Jesteśmy odpowiedzialni za siebie.

Temat dnia: Na skrzyżowaniu.

Cel operacyjny: Dziecko zna symbolikę sygnalizatora świetlnego.

Środki dydaktyczne: B. Florczuk, U. Stadnik. W. Żaba – Żabińska *Szkoła sześciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, cz. 1. wyd. MAC, EDUKACJA, Kielce 2006; papier kolorowy, karton w dowolnym kolorze, rolki po ręcznikach papierowych; klej, farby, taśma klejąca, kolorowe krążki.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne zainicjowane przez dzieci.

2. Ćwiczenia poranne.

- Ćwiczenia inhibitacyjno - incytacyjne: Marsz po kole, Na hasło „1”, „2”, lub „3” dzieci zatrzymują się i wykonują taką liczbę przysiadów jaką wypowiedział nauczyciel.
- Zabawa „1-2-3”: Dzieci stoją w kole, i kolejno odliczają do trzech. W ten sposób każdy otrzymał cyfrę, Po usłyszeniu swojej liczby dzieci które ją otrzymały zmieniają szybko miejsca.

(Źródło: *Szkoła sześciolatka. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, s. 19)

3. Wprowadzenie w tematykę dnia.

4. Wspólna modlitwa - dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Przypomnienie zasad bezpiecznego zachowania się dzieci podczas wycieczki.

2. Wycieczka na skrzyżowanie ulic, spotkanie z policjantem.

Utrwalenie poznanych przez dzieci podstawowych zasad ruchu drogowego, zwrócenie uwagi na kulturę zachowania się pieszych. Obserwacja sygnalizacji świetlnej dla pieszych i samochodów - wyjaśnienie różnicy. Zadawanie pytań policjantowi – rozwijanie umiejętności formułowania pytań. Podziękowanie za spotkanie, powrót do ochronki.

3. Zabawa ruchowa „Stop - ruszaj” z wykorzystaniem kolorowych krążków.

Kierowcy jadą lub zatrzymują się na sygnał dany przez nauczyciela odpowiednim kolorem krążka.

4. Praca plastyczna „ Sygnałizator świetlny”.

Wyklejanie techniką wydzieranki z kolorowego papieru kółek wyciętych z tektury (utrwalenie nazw kolorów sygnalizacji świetlnej i ich rozmieszczenia), przyklejanie wyciętych kół na kolorowym kartonie w odpowiedniej kolejności. Przymocowanie kartonu do pomalowanej farbą rolki po ręcznikach papierowych, a następnie do podstawki. Zorganizowanie wystawy prac.

Część III

1. Katecheza.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

3. Zabawy dowolne w kąciakach zainteresowań i udział dzieci w czynnościach porządkowych w sali.

Tygodniowy plan pracy w ochronce - WRZESIEŃ, tydzień 4

Temat tygodnia: <i>Dostrzegamy barwy jesieni</i>		Treści wychowawczo – dydaktyczne						
Dzień tygodnia	Temat dnia	Cel operacyjny	Obszar fizyczny	Obszar umysłowy	Obszar społeczny	Obszar kulturowy	Obszar moralny	Obszar religijny
Poniedziałek	<i>Jesienny spacer</i>	• Dziecko opowiada, co zaobserwowało podczas spaceru	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych na świeżym powietrzu • Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w czasie spaceru • Obserwacja przyrody	• Przypomnienie nazw czterech pór roku • Utrwalenie nazwy nowej pory roku - jesieni • Wypowiedzi dzieci na temat tego, co zaobserwowały podczas spaceru po lesie – zwrócenie uwagi na wypowiadanie się pełnym zdaniem	• Kształtowanie postawy otaczania opieką dzieci młodsze, niesienia im pomocy	• Uważliwanie na piękno i bogactwo nowej pory roku	• Zachęcanie do dawania dobrego przykładu innym, zwłaszcza młodszym dzieciom • Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Opatrzności Bożej • Zwrócenie uwagi na czynienie znaku krzyża świętego przy mijanym krzyżu przydrożnym, figurze
Wtorek	<i>Jesień darem Pana Boga</i>	• Dziecko wyraża wdzięczność Panu Bogu za dar jesieni	• Ćwiczenia poranne • Zabawy naśladowcze	• Ukazanie następstw i regularności w otaczającym świecie • Opisywanie ilustracji przedstawiających jesienne krajobrazy • Rozwijanie orientacji w przestrzeni –		• Kształtowanie postawy wdzięczności wobec Pana Boga za dar stworzonego świata	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa – dzień Aniołów Stróżów • Modlitwa dziękczynna • Katecheza

				prawidłowe używanie określeń: na, pod, za, przed, obok				
Środa	<i>Kącik przyrody</i>	• Dziecko współuczestniczy w tworzeniu w sali kącika przyrody	• Ćwiczenia poranne • Rozwijanie poszczególnych narządów zmysłów poprzez zabawy	• Słuchanie wiersza • Segregowanie przyniesionych przez dzieci darów jesieni • Liczenie i przeliczanie • Porównywanie zbiorów – większy, mniejszy (o ile)	• Wdrażanie do zgodnej współpracy	• Praca plastyczna- • Rytmika	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa - dzień Świętego Józefa • Czytanie Starego Testamentu
Czwartek	<i>Jesienna muzyka</i>	• Dziecko z pomocą nauczyciela śpiewa piosenkę	• Ćwiczenia poranne • Zestaw ćwiczeń gimnastycznych	• Kształtowanie prawidłowej wymowy – ćwiczenia oddechowe, dźwiękonaśladowcze	• Wdrażanie do zgodnej zabawy ze wszystkimi dziećmi • Wdrażanie do dzielenia się przyniesioną z domu zabawką	• Nauka piosenki • Gra na instrumentach perkusyjnych	• Refleksja nad własnym postępowaniem.	• Modlitwa – dzień Najświętszego Sakramentu • Czytanie Nowego Testamentu
Piątek	<i>Barwy jesieni</i>	• Dziecko rozwiązuje zagadki o jesieni tworzy własne rymowanki	• Ćwiczenia poranne	• Przypomnienie nazw barw jesieni • Zabawy rozwijające zdolność twórczego myślenia – rozwiązywanie zagadek, tworzenie rymowanek • Opowiadanie	• Uczenie rozpoznawania stanów emocjonalnych (kojarzenie ich z kolorami)	• Praca plastyczna	• Refleksja nad własnym postępowaniem	• Modlitwa - dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa • Katecheza

WRZESIEŃ (tydzień IV, dzień 1)

Temat tygodnia: Dostrzegamy barwy jesieni.

Temat dnia: Jesienny spacer.

Cel operacyjny: Dziecko opowiada, co zaobserwowało podczas spaceru.

Środki dydaktyczne: obrazki przedstawiające jesienne dary, kolorowe paski bibuły i koła w odpowiadających im kolorach (np. wycięte z kolorowego kartonu); ilustracje przedstawiające cztery pory roku; K. Wlaźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu*, WSiP, Warszawa 1988.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne w kąciakach zainteresowań.

2. Utrwalenie znajomości kolorów: „Odszukaj swój kolor”.

Dzieci dostają paski bibuły w różnych kolorach, poruszają się z nimi przy muzyce w dowolny sposób. Podczas pauzy w muzyce odnajdują koło w kolorze swojego paska i siadają przy nim. Przy kolejnych powtórzeniach dzieci zamieniają się paskami, aby za każdym razem mieć pasek w innym kolorze.

3. Zabawa wprowadzająca w tematykę tygodnia, rozwijająca umiejętność słuchania i spostrzegawczość.

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki przedstawiające różne jesienne dary, opisuje je, a dzieci mają wskazać opisywany obrazek i nazwać, co na nim się znajduje.

4. Ćwiczenia poranne.

- Ćwiczenia orientacyjno - porządkowe: „Idziemy do lasu” – dzieci maszerują parami po kole.
- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych: „Zbieramy grzyby” – na polecenie nauczycielki dzieci schylają się, podnoszą grzyby do góry, idą dalej, rozglądając się po lesie.
- Czworakowanie: marsz na czworakach między gęstymi zaroślami. Od czasu do czasu dzieci prostują się i idą kilka kroków do przodu.
- Ćwiczenia tułowia – skręty: dzieci naśladują zbieranie szyszek i rzuty nimi prawą i lewą ręką. Ruch rzutu wykonać trzy razy prawą i trzy razy lewą ręką.
- Bieg – dzieci wykonują lekki, sprężysty bieg: „Sarenki biegną przez las”.
- Ćwiczenia uspokajające – dzieci maszerują parami do piosenki.

(Źródło: K. Wlaźnik, *Wychowanie fizyczne w przedszkolu*, s. 138)

5. Wprowadzenie w tematykę dnia.

6. Modlitwa poranna – dzień Opatrzności Bożej.

Uwrażliwienie dzieci na dary otrzymywane od Pana Boga każdego dnia (życie, zdrowie, piękno stworzonego świata, bogactwo darów jesieni itp.).

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. Przypomnienie nazw pór roku z wykorzystaniem ilustracji. Utrwalenie nazwy nowej pory roku – jesieni.

2. Przygotowanie dzieci do wyjścia na wycieczkę do lasu:

- przedstawienie celu wycieczki - obserwacja oznak jesieni w lesie;
- zachęcenie do dawania dobrego przykładu dzieciom młodszym podczas spaceru, otoczenie ich opieką, słuzenie pomocą;
- przypomnienie zasad bezpieczeństwa podczas wyjścia poza teren przedszkola.

3. Wyjście (wyjazd) na wycieczkę do lasu – obserwacja przyrody, gromadzenie darów jesieni (kolorowe liście, żołędzie, szyszki, owoce buku itp.).

Zwrócenie uwagi na czynienie znaku krzyża przy mijanej kapliczce, figurze, krzyżu przydrożnym.

4. Ćwiczenia gimnastyczne na świeżym powietrzu :

- chody i biegi w różnych kierunkach z omijaniem przeszkód,
- pokonywanie naturalnych przeszkód,
- podrzucanie liści w górę i obserwowanie toru spadania,
- wyskoki w górę z miejsca i z rozbiegu,
- szukanie i podnoszenie z ziemi materiału przyrodniczego,
- rzucanie do celu np. żołędziami, szyszkami.

5. Po powrocie do ochronki dzieci wypowiadają się na temat dokonanych w lesie obserwacji, spostrzeżeń – zwrócenie uwagi na wypowiadanie się pełnym zdaniem. Dostrzeżenie piękna i bogactwa jesieni – modlitwa dziękczynna.

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem – ocena zachowania podczas wycieczki:

- Czy pomagałem dzieciom słabszym, młodszym?
- Czy czyniłem znak krzyża przy mijanej kapliczce, krzyżu przydrożnym?

2. Swobodne zabawy wg zainteresowań dzieci.

WRZESIEŃ (tydzień IV, dzień 2)

Temat tygodnia: Dostrzegamy barwy jesieni.

Temat dnia: Jesień darem Pana Boga.

Cel operacyjny: Dziecko wyraża wdzięczność Panu Bogu za dar jesieni.

Środki dydaktyczne: ilustracje przedstawiające jesienne krajobrazy, utwór muzyczny do tańca liści, małe obręcze dla każdego dziecka (można wyciąć z papieru), po cztery kółka w czterech różnych kolorach dla każdego dziecka, szarfy w kolorze żółtym, niebieskim, zielonym, czerwonym – dla każdego dziecka po jednej; E. Gruszczyk – Kolczyńska, E. Zielińska, *Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków*, WSiP, Warszawa 2004.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne w kąciakach zainteresowań.

2. Zabawa naśladowcza: „Co słyhać w lesie?”

Nawiązanie do odbytej wycieczki do lasu, odgrywanie ruchem i głosem dokonanych obserwacji (np. szum drzew, ruch spadających liści, trzask gałązki, naśladowanie leśnych zwierząt – zająca, sarny, jeża, itp.).

3. **Wprowadzenie w tematykę dnia** – rozmowa na temat zaobserwowanego przez dzieci bogactwa jesiennego lasu, zachęcenie do wyrażenia w dniu dzisiejszym wdzięczności Bogu za piękno i bogactwo jesieni.

4. Ćwiczenia poranne (patrz dzień 1).

5. Modlitwa poranna - dzień Aniołów Stróżów.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęcia:

1. **Prezentacja ilustracji przedstawiających jesienne krajobrazy, opisywanie ich przez dzieci, nazywanie dostrzeżonych darów jesieni.** Prawidłowe stosowanie podczas wypowiedzi określeń: *na, pod, obok, za, przed*. Ukazanie dobroci, wielkości i mądrości Pana Boga jako Stwórcy świata, modlitwa dziękczynna.

2. **Zabawa ruchowa „Taniec jesiennych liści” do utworu muzycznego** – rozwijanie poczucia rytmu, wycucia muzyki poprzez jej interpretację ruchem ciała.

3. Katecheza.

4. Dostrzeganie następstw i regularności w przyrodzie.

A. Pory roku. Ich rytm i stałe następstwo.

Dzieci stoją w kole, nauczyciel oświadcza:

Każde dziecko to jedna pora roku. Ty będziesz jesienią (dziecko dostaje szarfę koloru czerwonego), ty będziesz zimą (nauczyciel wręcza dziecku szarfę niebieską), ty będziesz wiosną (wręcza szarfę zieloną), a ty będziesz latem (szarfa żółta).

W ten sposób zostają oznaczone wszystkie dzieci w kole. Następnie nauczyciel gestem pokazuje kolory szarfi i dzieci mówiąc:

Teraz mamy jesień. Dzieci w czerwonych szarfach stoją, bo przedstawiają jesień. Pozostałe siadają. Jesień to pora roku. Na początku jesieni liście zmieniają kolory. Stają się żółte, czerwone, brązowe i spadają na ziemię. Dni stają się krótsze i robi się coraz zimniej.

- *Nadchodzi zima. Zima to także pora roku. (wstają dzieci z niebieskimi szarfami). Zimą pada śnieg. Jest tak białe, że aż razi śnieg w oczy, mróz szczypie w nosy i uszy. Dni są krótkie, a noce bardzo długie.*

- *Zima się kończy, bo dni stają się coraz dłuższe. Jest cieplej, śniegi topnieją. Powoli nadchodzi wiosna. Wiosna to kolejna pora roku. Dzieci, które przedstawiają tę porę roku, proszę, aby wstały (dzieci w zielonych szarfach). Rośliny budzą się z zimowego snu, wypuszczają młode, zielone listki. Z każdym dniem jest coraz cieplej, bo słońce coraz mocniej grzeje.*

- *Zaczyna się lato. Lato to następna pora roku. Dzieci, które ją przedstawiają, wstają (dzieci w żółtych szarfach). Lato. Jest ciepło, bardzo ciepło. Dojrzewają zboża, czerwienią się jabłka. Ale to się kończy...*

- *Nadchodzi jesień. Po jesieni zima, a po zimie wiosna i znowu lato, i znowu jesień. Popatrzcie, można ustalić kolejność pór roku (pokazuje szerokim gestem układ dzieci oznaczonych szarfami), można też ustalić kolejność pór roku. Teraz mamy jesień (wskazuje na dziecko z czerwoną szarfą). Niech jesień pokaże zimę, bo po jesieni jest zima... Niech zima pokaże wiosnę, bo po zimie jest wiosna. Niech wiosna pokaże lato, bo po wiosnie jest lato.*

W ten sposób pokazują rytm pór roku oraz ich stałe następstwo.

B. Układanie kalendarzy: Pory roku.

Dzieci siadają przy dywanikach. Na każdym dywaniku leży obręcz (może być wycięta z kolorowego papieru) i pojemnik z kółkami w czterech kolorach. Nauczyciel proponuje: *Proszę ułożyć kalendarze. Układamy je z kartoników na obręczy. To mają być kalendarze z porami roku.*

Dzieci układają. Po skończeniu wspólnie „odczytujemy” zawarte w nich informacje:

- Pokażcie jesień. Pokazujemy kółka i odczytujemy: jesień, zima, wiosna, lato, jesień, zima, wiosna, lato... Udało się, mamy kalendarze z porami roku.

C. Opowiadanie ruchowe: Co robi miś?

Dzieci ustawiają się w kole. Na sobie mają szarfy w czterech kolorach. Nauczyciel proponuje taką zabawę:

- *Każdy z was jest brunatnym misiem. Będziemy naśladować zachowanie misia w kolejnych porach roku.*

- *Mamy jesień. Uwaga dzieci z czerwonymi szarfami. Co robi miś jesienią? Miś jesienią dużo je: owoce, miód, grzyby. Pokazujemy jak miś smacznie zajada... Ma pełny brzusek, szykuje się do zimowego snu...*

- *Mamy zimą. Uwaga dzieci z niebieskimi szarfami. Co miś robi zimą? Jest bardzo zimno. Miś znalazł legowisko i kładzie się spać. Tylko słyszeć sapanie i chrapanie. Pokazujemy, jak miś smacznie śpi...*

- Nadchodzi wiosna. Uwaga dzieci z zielonymi szarfami. Miś budzi się ze snu, przeciera oczy, przeciąga się i z radością tańczy dookoła siebie...

- Mamy lato. Uwaga dzieci z żółtymi szarfami latem miś jest także szczęśliwy. Znalazł miód w dziupli i ogania się od pszczoł... Zbiera jagody i maliny.

Uwaga, teraz będziecie pokazywać szybko. Co miś robi jesienią? Co robi zimą? Co miś robi wiosną? Co miś robi latem? Co miś robi jesienią?...

(Źródło: E. Gruszczyk – Kolczyńska, E. Zielińska, *Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków*, s. 146 – 149)

(Poszczególne scenariusze najlepiej przeprowadzić w kolejne dni. W ten sposób dzieci będą mogły sobie utrwalić ćwiczony rytm i regularności pór roku przez cały tydzień, a nawet dłużej. Bardzo ważne jest, aby kolejność przeprowadzania scenariuszy była zachowana wg podanego schematu).

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem – jakie było moje zachowanie podczas dzisiejszych zajęć? Czy dostrzegam otrzymywane od Pana Boga dary i czy za nie dziękuję?

2. Zabawy w ogrodzie przedszkolnym lub inna aktywność ruchowa.

WRZESIEŃ (tydzień IV, dzień 3)

Temat tygodnia: Dostrzegamy barwy jesieni.

Temat dnia: Kącik przyrody.

Cel operacyjny: Dziecko współuczestniczy w tworzeniu w sali kącika przyrody.

Środki dydaktyczne: wiersz *Żołędzie*, D. Gellner; materiał przyrodniczy zebrany przez dzieci, plastikowe pojemniki, dywanik dla każdego dziecka, duży arkusz kartonu (np. z pudełka), klej, plastelina, kolorowy papier, nożyczki.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne w kącikach zainteresowań.

2. Tworzenie kącika przyrody - gromadzenie w wyznaczonym przez nauczyciela miejscu eksponatów przyrodniczych przynoszonych przez dzieci do kącika przyrody, segregowanie ich i nazywanie.

3. Ćwiczenia poranne zestaw VII (*patrz dzień 1*).

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

5. Modlitwa poranna - dzień Świętego Józefa, modlitwa za zmarłych.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęć:

1. Recytacja wiersza D. Gellner *Żołędzie*.

Chodzę i zbieram żołędzie.

- *A co z tych żołędzi będzie?*

- *Będzie żołędziowy król*

I królowna,

Dziewczynka żołędziowa,

Żołędziowe talerze i półmiski,

Żołędziowe kubki i miski.

Na nich będzie żołędziowa uczta z żołędzi.

Nie wiem tylko, komu

Smakować będzie?

- *Może dzikom, gdyby przyszedł tu z lasu,*

ale dziki pewno

nie mają czasu.

2. Rozmowa na temat treści wiersza.

3. Oglądanie eksponatów zgromadzonych w kąci przyrody, nazywanie drzew, z których one pochodzą, dopasowywanie liści i owoców z pochodzących z tego samego drzewa.

4. Manipulowanie przedmiotami wg instrukcji nauczyciela w celu ustalenia wyników dodawania i odejmowania.

Dzieci dostają po plastikowym pojemniku, np. po jogurcie oraz kasztany. Dzieci, zgodnie z poleceniem nauczyciela, układają przed sobą np. 5 kasztanów.

Następnie każde dziecko liczy ponownie, ile ma kasztanów. Nauczyciel dodaje każdemu po 2 kasztany. Zadaniem dzieci jest policzyć, ile jest razem kasztanów:

a) nauczyciel prosi, by każde dziecko wrzuciło do pojemniczka 3 kasztany. Na kolejne polecenie wrzuca jeszcze 2 kasztany i liczy, ile kasztanów jest w pojemniku, a ile zostało na dywaniku oraz określiło, gdzie jest więcej, a gdzie jest mniej;

b) dzieci dobierają się parami i powtarzają ćwiczenie, wymyślając podobne zadania dla kolegi lub koleżanki;

c) dzieci wrzucają do pojemniczków 8 kasztanów. Nauczyciel prosi, by wyjęły 4 kasztany i policzyły, ile ich zostało w pojemniku.

5. Rytmika.

6. Praca plastyczna – wykonanie wspólnej makiety lasu z części eksponatów zebranych przez dzieci. Zwrócenie uwagi na zgodną współpracę w grupie.

Część III

1. Czytanie Starego Testamentu.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

3. Rozwijanie zmysłu dotyku – w zabawie *Czarodziejski worek*.

Rozpoznawanie po dotyku przedmiotów z kąci przyrody.

4. Zabawy konstrukcyjne na dywanie.

Wykorzystanie w zabawie eksponatów przyrodniczych lub zabawy na świeżym powietrzu.

WRZESIEŃ (tydzień IV, dzień 4)

Temat tygodnia: Dostrzegamy barwy jesieni.

Temat dnia: Jesienna muzyka.

Cel operacyjny: Dziecko z pomocą nauczyciela śpiewa piosenkę.

Środki dydaktyczne: kasztany; instrumenty perkusyjne; W. Żaba – Żabińska, Cz. Cyrański, *Pięciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny*, cz. I, wyd. MAC EDUKACJA, Kielce 2004; *Moje pięć lat, Scenariusze zajęć muzyczno – ruchowych*, wyd. MAC EDUKACJA, Kielce 2003.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne w kąciakach zainteresowań.

2. Zabawa: *Kasztanowy obrazek* (wg J. Stadnickiej).

Dzieci dzielą się na grupy. Każda grupa dostaje pudełko kasztanów i układa z nich obrazek. Inspiracją może być muzyka, np. melodia kujawiaka z tańców integracyjnych. Na koniec dzieci opowiadają o swoich obrazkach.

(Źródło: *Pięciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny*, cz. I, s. 60)

3. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

4. Wprowadzenie w tematykę dnia.

5. Modlitwa poranna – dzień Najświętszego Sakramentu.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie w tematykę dnia – zabawa muzyczna *Odgłosy jesieni*.

Dzieci dostają instrumenty perkusyjne i za ich pomocą mają odegrać odgłosy kojarzące się z jesienią (np. szum liści – grzechotka, spadające kasztany – bębenek, wichura – tamburyn, kapuśniaczek – trójkąt). Dzieci powinny same podawać propozycje i tworzyć muzykę, można je tylko w tym delikatnie ukierunkować.

2. Zapoznanie dzieci z piosenką pt. *Jesienna polka*.

*I. Spotkały się listeczki pod drzewem na polanie,
podały sobie rączki na miłe powitanie.*

*Wtem psotny wietrzyk powiał i wszystkie z nim listeczki
wirują już wesoło w rytm jesiennego poleczki.*

Ref. : Hopsa – hej, tra - lala, wiatr jesienną polkę gra./ 2x

II. Listeczki się zmęczyły, usiadły na polanie,

wiatr także chciał odpocząć, więc przerwał swe dmuchanie.

Lecz długo nie próżnował i wszystkie z nim listeczki

wirują już wesoło w rytm jesiennego poleczki.

(Źródło: *Moje pięć lat, Scenariusze zajęć muzyczno – ruchowych*, s. 13)

3. Nauka tekstu piosenki i melodii.

Interpretacja ruchowa tekstu piosenki, zabawa ruchowa do piosenki.

4. Ćwiczenia narządów mowy:

a) oddechowe – dmuchanie na liście wycięte z papieru i umocowane do nitki,

b) dźwiękonaśladowcze – naśladowanie odgłosów lasu (szum drzew, wycie wiatru, odgłos sowy, szelest liści, padający deszcz, itp.).

5. Ćwiczenia gimnastyczne

- **Marsz po obwodzie koła w rytmie wystukiwanym na bębnie:**

- marsz na palcach, ręce podniesione do góry,
- marsz na piętach, ręce wyciągnięte do przodu.

- **Zabawa Drzewa i wiatr.**

Dzieci w rozsypce stoją na palcach, jedno z nich (wiatr) biega po sali i wprawia w ruch przez dotknięcie mijane dzieci (drzewa). Dotknięte dzieci spadają na całe stopy i ruchami ramion oraz tułowia naśladują ruch gałęzi na wietrze.

- **Marsz na palcach po krzeselko.**

Marsz na całych stopach z krzeselkiem. Ustawienie go w dowolnym miejscu sali.

- **Zabawa Zbieramy grzyby.**

Chodząc po sali dzieci zaglądają pod krzeselka (drzewa), szukając grzybów. Naśladują podnoszenie ich i zbieranie do koszyków. Na umówione hasło zbierają się wokół nauczyciela i pokazują zabrane grzyby.

- **Zabawa Węże.**

Dzieci łączą się w 4 – 5 - osobowe grupy, tworząc wijące się węże. Węże poruszają się po sali omijając drzewa (krzeselka) i sycząc. Słyszając uderzenie w bębenek węże nieruchomieją i nasłuchują odgłosów dochodzących z otoczenia.

- **Zabawa Orzechy wiewiórek.**

Dzieci siadają na krzeselkach, ręce opierają z boku krzesła. Siedząc, zataczają koła stopami – rysują, jak wielkie orzechy znalazła. Stopy rysują koła najpierw na dywanie, a następnie w powietrzu.

- **Zabawa Skaczące wiewiórki.**

Dzieci stoją obok krzesła ze złączonymi z przodu dłońmi (trzymając orzeszki). Na hasło nauczyciela skaczą obunóż wokół swojego drzewa.

- **Zabawa Niedźwiedź wspina się na drzewo.**

Dzieci siadają na krześle i wykonują naprzemiennie ruchy rąk i nóg.

- **9. Zabawa Niedźwiadki ćwiczą łapy.**

Dzieci siadają na krześle przodem do oparcia, ręce opierają na oparciu. Na hasło *Niedźwiadki...* dzieci unoszą wysoko pięty bez odrywania palców stóp od podłogi

- **Ćwiczenia oddechowe Wdychamy zapach lasu.**

W staniu obok krzesła dzieci wykonują na przemian wdech i wydech. Przy wdechu stoją na palcach i unoszą ręce do góry. Przy wydechu opadają na całe stopy i opuszczają ręce.

- **Odstawienie krzesełek na miejsce.**

- **Zakończenie zajęć.**

(Źródło: *Pięciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny*, cz. I, s. 6)

6. Swobodne zabawy dzieci – chętnie dzielenie się z innymi przyniesioną z domu zabawką.
Zgodna zabawa ze wszystkimi.

Część III

1. Czytanie Nowego Testamentu.

2. Refleksja nad własnym postępowaniem.

- Czy chętnie dzieliłem się z innymi przyniesioną z domu zabawką?
- Jak odnosiłem się do innych, zwłaszcza podczas wspólnej zabawy?

3. Zabawy ruchowe i bieżne w ogrodzie przedszkolnym zorganizowane i spontaniczne.

WRZESIEŃ (tydzień IV, dzień 5)

Temat tygodnia: Dostrzegamy barwy jesieni.

Temat dnia: Barwy jesieni.

Cel operacyjny: Dziecko rozwiązuje zagadki o jesieni i tworzy własne rymowanki.

Środki dydaktyczne: kolorowe liście jesienne, kartka z bloku formatu A4, kredki świecowe; W. Żaba – Żabińska, Cz. Cyrański *Pięciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny*, cz. 1, wyd. MAC EDUKACJA, Kielce 2004; J. Stec, *Zagadki dla najmłodszych*, Kielecka Oficyna Wydawnicza, Kielce 1999.

Przebieg dnia

Część I

1. Schodzenie się dzieci i powitanie:

- przeżegnanie się wodą święconą,
- pochwalenie Pana Boga,
- przywitanie się z nauczycielem i dziećmi,
- rozmowy indywidualne z dziećmi,
- zabawy dowolne w kąciakach zainteresowań.

2. Oglądanie jesiennych liści przyniesionych przez dzieci, określanie ich koloru, wielkości, pochodzenia (z jakiego drzewa). Kojarzenie wybranych liści z drzewem i owocami (np. liść kasztanowca, kasztany i drzewo kasztanowiec).

3. Przypomnienie piosenki *Jesienna polka*, zabawa ruchowa do piosenki.

4. Ćwiczenia poranne (*patrz dzień 1*).

5. Wprowadzenie w tematykę dnia.

6. Modlitwa poranna – dzień Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Część II

1. Zabawy dowolne.

Przebieg zajęć:

1. Słuchanie opowiadania J. A. Hockuby *Co się tutaj dzieje?*

- Co się tutaj dzieje? – zapytał stojącą obok jodłę młody klon. – Jeszcze nie tak dawno na moich gałęziach szeleściły zielone liście, a teraz pożółkłe spadają na ziemię albo odlatują gdzieś z wiatrem. Czy już nigdy nie wrócą?

- *To wszystko przez jesień – odezwała się jodła. – Zawsze zjawia się o tej porze roku i zmienia cały las.*

- *Ale ty masz cały czas ten sam kolor liści i jest ich chyba tyle samo, co na początku roku!*

- *To prawda. Ale ja jestem drzewo iglaste. Drzewa z naszej rodziny nawet w zimie są zielone – odpowiedziała z dumą jodła. – Ale nie martw się. Na wiosnę na twoich gałęziach pojawią się pąki, które potem rozwiną się w liście w kolorze soczystej zieleni.*

- Czy wrócą też ptaki, które bawiły się i odpoczywały w mojej koronie? Bardzo mi ich brak. Co się z nimi stało?
 - Uciekły przed zimą. Podobno lecą długo nad wielką wodą, aż znajdą się w miejscu, gdzie jest bardzo ciepło i gdzie mają dużo jedzenia. Na wiosnę znowu wrócą tutaj.
 - To dziwne. Taka podróż musi być bardzo niebezpieczna. Dlaczego wracają, jeżeli jest im tam tak dobrze?
 - Lubią nasz las. I tutaj wychowują swoje dzieci. Na przykład wilga. Ma niedaleko swoje gniazdo. Na pewno zobaczymy ją, jak tylko zrobi się ciepło.
 - Nie lubię zimy. Przegania ptaki, zabiera mi liście! Mam nadzieję, że nie będzie tutaj długo.
 - A ja przeciwnie, lubię, gdy się zjawia. Razem z nią często przychodzi śnieg. Białe płatki powoli spływają z czarnych chmur i układają się na ziemi grubą warstwą. W lesie robi się wtedy cicho i uroczyście. Z północy przylatują do nas ptaki, dla których nasza zima jest łagodna. Taki gil...
 - Czy masz na myśli tego ptaka z czerwonym brzuszkiem? Kręci się tutaj od wczoraj. Pewnie zwabiły go owoce jarzębiny przy strumyku. Jest taki ładny! Myślę, że się zaprzyjaźnimy.
 - Tak, to on. Będzie tu całą zimę. Potem przylecą inne ptaki.
 - Może nie będzie tak źle?
 - Nie martw się, będzie dobrze!
- (Źródło: Pięciolatek. Bawię się i uczę. Przewodnik metodyczny, cz. I, s. 71)

2. Rozmowa na temat opowiadania.

Określenie, kto jest jego bohaterem, o jakiej porze roku dzieje się akcja, jakie charakterystyczne cechy jesieni są tu wymienione, itp.

3. Zabawa tematyczna: Kolorowe nastroje.

Dzieci wymieniają kolory jesiennych liści, próbują kojarzyć kolor ze stanem emocjonalnym, np.: kolor żółty – radość, zielony – spokój, czerwony – gniew, brązowy – smutek, powaga.

4. Rozwiązywanie zagadek o jesieni.

*Co to za pani w złocie, czerwieni,
Sady maluje, lasy przemieni?
A gdy odejdzie gdzieś w obce kraje,
Śnieżna zawieja po niej nastaje. (jesień)*

*Zobaczysz ją w lesie lub w parku.
W jesieni cała od czerwonych koralu się mieni. (jarzębina)*

*Różowo zakwitło wiosną,
przez lato pięknie urosło.
Jesienią w sadzie dojrzało.
Rumiane, krągłe – zapachniało. (jabłko)*

*Z kolczastego pancerzyka
Lśnił kula się wymyka.
Jak tych kul nazbierasz dużo,
Do zabawy ci posłużą. (kasztań)*

*Co jesienią z dębu spada?
Co ze smakiem dzik zajada? (żołędzie)*

*Cieniutka niteczka co nic nie zszywa,
W jesiennym powietrzu leciutko pływa.
Pośród gałązek suchych się płacze,
Wysnuł ją z siebie mały pajaczek. (babie lato)*

*Na jednej nóżce stoi w lesie,
W koszyku go do domu niesiesz. (grzyb)*
(Źródło: J. Stec, *Zagadki dla najmłodszych*)

5. Rozwijanie twórczego myślenia – tworzenie własnych rymowanek i zagadek o tematyce jesiennej.

6. Zabawa orientacyjno – porządkowa *Taniec liści*.

Każde dziecko bierze sobie jeden liść. Przy melodii w rytmie walca dzieci tańczą z liśćmi, dmuchając na nie, poruszając nimi.

7. Katecheza.

8. Wykonanie bukietu z jesiennych liści techniką frotage.

Pod kartkę z bloku dzieci podkładają liście i odbijają je za pomocą kredki świecowej.

Część III

1. Refleksja nad własnym postępowaniem – przeproszenie Pana Boga i te osoby, wobec których dzieci zawiniły w ciągu tygodnia.

2. Zabawy ruchowe w ogrodzie przedszkolnym.